

INDEX TO DARŚANA MANUSCRIPTS.

The figures against the names of the MSS. indicate the serial numbers of the catalogue.

A.

- Adhikaraṇa-kāṇmudī, 179, 252.
 ————— māla, 179
 Advaitānandānubhava-prakāśa, 29.
 Āmṛtavarāha, 35.
 Anubhāṣyam, 30.
 Anūbhūti prakāśa, 31, 32
 Anumāna-chintāmaṇi 237, 272.
 ————— chintāmaṇi dīpṭya, 542
 ————— dīpṭi, 226, 234, 240, 242,
 260, 557.
 ————— dīpṭi gādādhari, 321.
 ————— prakāśa, 569.
 ————— prasāsa, 228
 ————— tika, (Bhavananda),
 269, 270, 271.
 ————— gādādhari, 245, 248, 263
 ————— jādādhari, 250, 253, 264, 267.
 ————— jāti, 251, 257.
 ————— kṛpā-apūrvavādādi-
 mātṛi, 289.
 ————— jādādhari, 255.
 ————— mātṛi, 274, 276, 277, 278,
 280, 281, 285, 290
 ————— śrīmat-mātṛi, 273
 ————— vādādhari, 230, 232, 320, 314
 Anumiti-gādādhari, 237, 241, 249, 319
 ————— jāti, 254, 256, 258.
 ————— kevalānāyī-mātṛi, 279
 ————— mātṛi, 231
 ————— vyadhikāraṇamūlā, 234
 Aprakāśānubhūti 33, 34
 Apūrvavādā mātṛi, 283.
 Arthasūtra, 208.
 Asādhārānamudī, 282.
 Aśtāraṇa sūtrā 36
 Avachchedhāka-jāti, 239, 261
 Avachchedhakata-sūtrā 293
 ————— sūtrā samānya-
 lakṣya vādādhari 244
 Avayava-bhāṣā, 264, 286, 322.
 ————— dīpṭi-lakṣya, 209
 ————— gādādhari 243, 246
 ————— jāti 259
 ————— māla, 235.
 ————— vyāpti-kāṇi jagadīyika 323.

- A'chāryyakārikā, 201.
 A'chāryyānamānabhaṭi, 247.
 A'gamaśāstra-vivaraṇam, 38.
 A'kāśabhāṣā, 287
 A'kāśaśāyogyatāsattirabhaṇi, 288.
 A'loka, 535.
 A'tmadodha, 39, 40.
 A'tmadodha sūtra, 41.
 A'tmānamaviveka, 48, 49.
 A'tmashaktidīpikā, 50.
 A'tmatattva viveka, 37.
 ————— viveka śippaṇam, 46.
 A'tmavidyopadeśa, 45, 46, 47.
 A'tmayāga, 42.

B

- Bādha gādādhari, 426.
 Buddhadhikāra gādādhari, 368, 437.
 ————— māla, 79.
 ————— tika, 80.
 ————— vivṛti, 142, 443
 ————— vivṛti-gādādhari, 430.
 Bhāmatī, 87.
 Bhāṣāparichchedha, 331, 429, 435,
 436, 439, 444.
 Bhāṣāraṇam, 445.
 Bhāṣādīpikā, 214.
 Bhavanandi-tika, 275
 Bheladhikāra sūtrā, 59.
 Brahmasūtra-bhaṣyam, 83
 ————— (Bhāmatī), 84.
 ————— bhaṣya ratnaṣraha, 88
 ————— vṛtti, 81.

C

- Chatub-sūtri, 116
 Chintāmaṇi 265.
 Chintāmaṇi anumānakāraṇam 547.
 ————— dīpṭi 327.
 ————— prakāśa, 551
 ————— rahasyam, 552, 553
 ————— vyākhyā gādādhari, 479.
 Chitrarūpa-vichāra, 331

D

- Dīpṭi, 576
 Dīpṭi-mātṛi, 354, 362.

Dīdhiti prakāśaḥ, 571.

— rahasye, 543.

— tīkābhavānandī, 333.

Dinakarī, 350, 531.

Dravyakīrāvalī, 562.

— mātḥurī, 363.

Dvādaśamahāvākya siddhāntaḥ, 171.

Dvāitachintākaustubhaḥ, 43.

Dvīśādivyutpattivādaḥ, 356, 357, 358, 359.

G.

Gādādhari, 521, 527, 529, 550.

Gādādhariśahita-niyojyānvayī, 236.

Gautamasūtra-bhāṣyam, 555.

Govinda-lhāṣyam, 567.

Guṇaprakāśa-dīdhiti-rahasyam, 325.

— vivṛtīḥ, 324.

H.

Hastāmalakam, 166, 167.

Hastāmalaka bhāṣyam, 173.

Hatasūketa chandrikā, 165.

Haṭayoga-dīpikā, 164.

Hetvābhāsa-gādādhari, 220, 476, 477, 511, 515, 517, 519, 520.

— jātī, 515.

— mātḥurī, 526.

— rahasyādayaḥ, 510.

— sāmānyaniruktiḥ, 525.

— mātḥurī, 479.

— vādāntaḥ, 524.

J.

Jaiminiya-nyāyamālavīstaraḥ, 177, 183.

Jaimini-sūtram, 180.

— sūtravyākhyā (Subodhinī), 181.

Jāgadisī-gādādhari-mātḥurī, 439.

— mathurīcī, 582.

Jīvanamuktivichāraḥ, 168.

Jñānadraya-kāraṇatāvādaḥ, 518.

K.

Kairātyakalpadruma sahita-tara-

— tātorajya siddhiḥ, 58.

Kalpitaru pramāṇaḥ, 53, 54, 55, 56, 57.

— sahita bhāṣanī, 174.

Kapilasaṁhitā, 176.

Kāraṇatāvādaḥ, 558 (notes).

Kārikāvalī, 292.

Karmānirvyaḥ, 51, 53.

Kevalānvayī, 297.

— gādādhari, 296.

— jagadisī, 306.

— parāmarśānvaya-

— gādādhari, 303.

Kevalānvayī pramūkha-granthāḥ, 499.

Khaṇḍana khaṇḍa-khādyam, 309, 316, 317.

Khaṇḍanakhāṇḍakhādyam, Saṅkara-

— mīrakṣatātīkāśahitaḥ, 315.

Khaṇḍanakhāḍyaṭīkā, 307, 310, 311, 312.

Khṇḍinoddhāraḥ, 313, 314.

Kīrāṇāvalī, 294.

— prakāśaḥ, 293.

Kusumāṁjalī, 300, 304.

Kusumāṁjali-vyākhyā, 318.

— vyākhyā-haridāśī, 298, 299, 301, 370.

— haridāśī-tīkāvyākhyā, 303.

— Rāmabhadritīkā, 302.

L.

Lakṣhapāvalī, 440.

Laghuchandrikā (advaitasiddhīṭīkā), 27, 28.

Līlāvati-kanthābharaṇam, 416.

— mātḥurī, 455.

— prakāśaṭīkā (mātḥurī), 454.

— śiromuṇi mātḥurī, 376.

Līlāvadaḥ, 364.

M.

Mahāvākya-vivartanam, 80.

Māṅgalavādavyākhyā, 675.

Mataṅgavṛttīḥ, 91.

Mathurī (Anurāṇakhāḍyera), 532.

— (Chintāmaspurāṇasyam), 533.

— (Rahasyam), 551.

Mīmāṃsā adhikarāṇa vyākhyā, 441.

— bhāṣyam, 201, 205, 211, 212.

— saṅkṣhepaḥ, 210.

— sāra-saṅgrahaḥ, 207.

— sūtradhīhitaḥ, 215.

— sūtrapāṭhaḥ, 209.

— vārttikam, 202, 203, 204, 206, 213.

— vyākhyā, 200.

Mokṣa-sūtram, 22.

Muktaphaṭam, 93.

Muktīvalī, 93, 95, 262.

Muktivāda-gādādhari, 440.

— rahasyam, 94.

N.

Naivādaḥ, 238, 372.

Naivāda-gādādhari, 370, 371.

— tippanī, 563.

Navyanirāṇam, 360, 361.

Niyojya gādādhari, 376.

Nyaya jagadisī, 375, 512.

— kaustubhaḥ, 374.

Vidishṭa-vaśiṣṭya-bodha vādaḥ, 422
 ————— vichāraḥ, 417.
 Vāvacautrakalpaḥ, 508
 Vivāhavādīḥ, 558 (note)
 Vivaraṇapramēyasāṅgrahaḥ, 114.
 Vīvekainṛtaḥ, 113.
 Vṛibadaranyaka-vārttikam, 78.
 Vṛittisambaddha vārttikam, 115.
 Vyādhikarana-dharmāvachchhinābhā-
 ————— va-gādādhari, 431.
 ————— jāṭi, 419, 427.
 Vyapti pañchaka-dīdhiḥ gādādhari, 428
 ————— pañchakādi nyāyagranthāḥ, 573.

Vyapti-vādarahasyam, 408
 Vyāptyanugamabhāti, 433, 434.
 Vyutpattivādādi-granthāḥ, 574.

Y.

Yājñavalkyagītā, 90
 Yoga-bhāṣyaṭkā, 20.
 ————— chintāmaṇiḥ, 23
 ————— manīprabhaḥ, 24
 ————— sūtravṛttiḥ, 19, 25, 26.
 ————— vaśiṣṭha-ramāyaṇam, 97, 98, 99,
 100, 101, 102.

दर्शनग्रन्थानां सूचिः ।

PHILOSOPHY.

No. 1. तत्त्वसमासहृत्तिः । Tattwasamāsahṛttih. Substance, country-made white paper, 10×4 inches. Folia, 16. Lines, 7 in a page. Extent, 300 ślokaś. Character, Nāgari. Date, 1 Appearance, not old, but slightly worm-eaten in parts. Prose. Generally correct. Complete.

A commentary on the Tattwasamāsa, the earliest work on the Sāṅkhya Philosophy, complete in 25 aphorisms, by Kapila, the father of Sāṅkhya Philosophy. Anonymous.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः श्रीकपिलमुने नमः पञ्चविंशतितत्त्वेषु जन्मना ज्ञानमाप्तवान् ।
 चादि तथै (१) नमस्तथै कपिलाय महावंदे । अथातस्तत्त्वसमासां फलसामु-
 द्भादि व्याख्यासामः । इह कश्चिन्नास्तिविशेषेन दुःखेनाभिभूतः साध्या-
 चार्यं कपिलमहर्षिं शरणमुपागतः स्वकुलनामदीर्घं स्वाध्यायाय निवेद्याह
 भगवन् किमिह परं किं यायातये किं कृत्वा कृतकृत्यः स्यामिति कपिल
 उवाच कथयिष्यामि । अष्टौ तत्त्वतयः १ बीजम् त्रिकाणं २ पुरुषः ३ चैतन्यं
 ४ संहरः ५ प्रतिसंहरः ६ अध्यात्मं ७ अभिभूतं ८ अधिदैवतं ९ पञ्चातिबुद्धयः
 १० पञ्च कर्मयोगयः ११ पञ्च वायव १२ पञ्च कर्मात्मान १३ पञ्च पर्यवेषाः
 १४ अष्टौ विंशतिषा शक्तिः १५ मरणा तृष्टिः १६ अष्टषा निदिः १७ दमसा
 मूलिकांशः १८ अनुबद्धसर्गः १९ अनुर्दशविधो भूतसर्गो २० त्रिविधो वातु-
 सर्गः २१ त्रिविधो बन्धः २२ त्रिविधो भीषणं २३ त्रिविधं क्रमाद्य २४ त्रिविधं
 दुःखं २५

End.

अनेन त्रिविधेन दुःखेनाभिभूतस्य ब्राह्मणस्य जिज्ञासोपपन्ना प्रातुमिच्छा
 जिज्ञासा यथा ह्यपित्तस्य पानीयं प्रातुमिच्छा विपासा एतन्मनासनिर्देश्य ।
 एतज्ज्ञात्वा पुनर्जन्म न स्यादिति । एवं महावंविद्वान् कपिलस्य महात्मनः ।
 अनुदुष्कन्दसा चात्र त्रैलोक्यकथनं ।

Colophon.

इति श्रीवल (१) सांख्यसूत्राणि समाप्ताः । अभिसप्त । अथ तत्पूर्वकं
विभिन्नमनुमानं पूर्ववत्पुनरुक्तं सामान्यतो दृष्टव्यं ॥ ५ ॥ पुन्ये कारणं । तदत्
तल्लिङ्गकं । यथा मीचीमिविविमेव दृश्यमानम् । शेषं कार्यं तल्लिङ्गकं
मिवदत् । यथा मदीदृशम् दृश्यमानम् । सामान्यतो दृष्टं कार्यकारण-
मित्रलिङ्गकं । यथा पुचिदीलेम दृश्यमानम् । विविधमनुमानमाख्यानं ।
तल्लिङ्गलिङ्गपूर्वकं सामान्यतन् दृष्टादतीन्द्रियाणो प्रतीतेरनुमानम् विविध-
मनुमानमाख्यातं मिवदत् पूर्ववत् सामान्यतो दृष्टचेति पूर्वमस्यासीति पूर्व-
वद्वत्सा मीचीमत्वा इति । साधयति पूर्ववद्वत्त्वात् मिवदत् यथा साधुदिकं
कालं लवणमाद्याय मिवत्वाप्यसि लवणभाव इति सामान्यतो दृष्टं दीमानरा-
हेमावरं प्राप्ते दृष्टं मतिमद्वत्कारकं चेवदत् । यथा चेतनामानं दीया-
नराद्वेमावरं प्राप्तेमवलीक्य मतिमानयमिति तद्वत्कारकमिति तदा
पुचिदीमद्वेमाद्वत्त्वं पुचिदीमा इति सामान्यतो दृष्टेन साधयति । एतत्
सामान्यदृष्टं विषयं तल्लिङ्गलिङ्गपूर्वकमिति । सत्त्वमानं लिङ्गपूर्वकं यत्
लिङ्गं लिङ्गी चतुसीयते । यथा दृष्टेन दृष्टिलिङ्गपूर्वकं च यत् लिङ्गिना
लिङ्गमनुमीयते यथा दृष्टाद्वत्त्वमलेयं तद्वत्त्वमिति ॥ ५ ॥

विररथम्—तत्त्वसमासव्याख्यासूत्राणिद्वयोऽयं विररथः ।

No. 2. तत्त्वसमासव्याख्या । Tattvasamāsavyākhyā. Substance,
country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 24. Lines, 8 in a page.
Character, Nigara. Date, ? Appearance, very old, and thoroughly
worm-eaten throughout. Prose. Generally correct. Incomplete.

Another commentary on the Tattvasamāsa by Vibhānanda,
son of Raghunandana, a Kānyakubja Brāhmaṇa who lived at
Mishṭikāpura.

Beginning. श्रीमद्वेमाय नमः ॥ रघुनन्दनसुतेनेदं लिखितपुराणिना । सांख्यसूत्र-
लिङ्गावरोच विमानन्दने तन्वतो । सांख्योपमा (११) नमस्तुभ्यं कादिनाय
महात्मने । एषलिखितल्लिङ्गं तन्वत् (१) मानमवर्धनः । दुःखतपाभि-
भूतस्य साधिमै व्यागं कुचालिङ्ग । तयोपदिम जगदादि यथा न सागं
लपानिने ।

End,

(जाति)

Colophon. (मालि)

विवरणम्—विभक्त्युक्ततलममासव्याख्याद्वयीत्यं विवक्ष्य.

No. 3. सांख्यकारिका (चन्द्रिकामहिता) । Sāṅkhyakārikā (Chandrikā-mahitā) Substance, country-made white paper, 16×5 inches Tolia, 86. Lines, 9-12 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1926. Appearance, old Generally correct. Complete.

The codex contains Iśwara Kṛishṇa's Sāṅkhyakārikā, and a commentary on the same, entitled Chandrikā, by Nārāyaṇa Tīrtha, pupil of Govinda Tīrtha. The text is written in the middle of a page, while the commentary is written on the margin.

Beginning of the text. दुःखत्रयामिधातामिच्छाया तदपञ्चा (या ?) तर्कं वेत्ती ।

End of the text. शिष्यपरंपरयागतभीषरश्चैनं चैतदाचार्यभिः संक्षिप्तमाद्यंमतिना सम्यक् विज्ञाय राज्ञातम् । ७१ । सतत्त्वां किमप्येष्टाः कृत्यमः पटितमस्य चाख्यायिकाविरहिताः परमादमर्शिताय १९ चो विज्ञाय मनः

Colophon of the text. इति सांख्यकारिकाच'यः समाप्तः शुभम् ।

Beginning of the commentary. श्रीरामवीरिंदलीदेवपादकृपाविशेषादुपपन्नवीथं श्रीरामदेवादधिनय सर्वज्ञास्मादि च'युं किमपि लब्धम् । प्रकृतिं पुरुषश्चैव मत्वाचार्यान् गुरुंनया नारायणः सांख्यसूत्रे तदुक्ते सांख्य-चन्द्रिकाम् ॥ १ ॥ तदिदं भाष्यं च'युं'दं द्वये विदसाधने ज्ञानं ज्ञान-साधनचेति सुसुचुञ्जितमितिनाम् ।

End of the commentary. तथाचाटर्वाटपदादिविवेचनाद्धेदं प्रसरयं किंनु तत्र भवेति सिद्धम् १९

Colophon of the commentary. इति श्रीरामवीरिंदलीदेविष्य नारायणतीर्थकृपा सांख्यचन्द्रिका संपूर्वतामसमन् शुभमन्तु संवत् १९२६ कार्तिक शुक्लावतीयां लिखिता ज्योत्स्नापदादेन * * *

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् श्रीपुतिवररुचकृत सांख्यकारिका नारायणतीर्थकृतटीका च वर्णते ।

No. 4. সাংখ্যচন্দ্রিকা । Sāṅkhyachandrikā. Substance, country-made yellow paper, 18×3½ inches. Folia, 30 Lines, 6 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, fresh. Generally correct. Complete.

Another copy of the Sāṅkhyā Chandrikā noticed in No. 3.

বিবরণমূলপুস্তকম্

No. 5. তত্ত্বসমাসবৃত্তিঃ । Tattwasamāsavrittīḥ. Substance, country-made yellow and white paper, 12×3 inches. Folia, 24. Lines, 4-6 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, not old. Prose. Generally correct. Complete.

Another copy of the work noticed in No. 1.

বিবরণমূলপুস্তকম্

No. 6. সাংখ্যতত্ত্বকৌমুদী । Sāṅkhyatattwa-kaumudī. Substance, country-made yellow paper, 18×5 inches. Folia, 29. Lines, 8-10 in a page. Character, Bengali. Date, Saka 1759. Appearance, not old. Prose. Generally correct. Complete.

A commentary on the Sāṅkhyatārikā, by Vāchaspati Mīśra, under the name of Sāṅkhyatattwa kaumudī. It has been printed and published in different parts of the country.

Beginning. ঐতর্যঃ ॥ অজামিতী সৌক্ৰিতপল্লবী বস্ত্রীঃ ব্রজাঃ বনজানাং নমানঃ ॥
ব্রজা য়ে সাং সুবমানাং মজনে জল্যবোনাং ধূতভীমাংসুমানান্ ॥ কথিতায়া মহা-
সুনয়ে তস্য শিখায়া বাসুরয়ে বচশিখায়া তথিভরল্লবায় ॥

End. সকলপ্রাকারকথনান্ নৈব প্রকরশ্চ অপি তু শাস্ত্রসেবৈলি সিংহে একতমসংবল'
পাঠার্থেচ প্রধানমধিকৃত্য স্তম্ভ' অন্যতমকস্মিকত্ব' অকৃত্য পুস্তকমধিকৃত্য
অসিতল' যৌবৌবদ্যোগদেবুভবমধিকৃত্য দ্বিতীয়মূলপুস্তকমধিকৃত্য মনোহি
কহুদাভীম বৌদ্যকৌ সগাং সগা' অগাচস্বতিনিমিত্তাণাং কৃতিঃ মা সল-
কৌমুদী ॥ • ॥

Colophon. সমাপ্তার্থ (স্বয়ং ?) সাংখ্যতত্ত্বকৌমুদী ॥ অথনাস্বয়ণো ২ লিখীকৃত-
সাধাভী ত্রিযা যুতঃ । সাংখ্যতত্ত্বকৌমুদী ২৪৬ দ্বিবিবরণমিত্রীন্দুমে ॥ • ॥

विवरणम्—सांख्यतत्त्वकौमुदीनाम वाचस्पतिमिश्रविरचिता सांख्यकारिकाटीका ।

No. 7. सांख्यतत्त्वकौमुदी । Sāṅkhyatattwakaumudī. Substance, country-made white paper, 16×5 inches. Folia, 57. Lines, 9 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1810. Appearance, old. Generally correct. Complete.

Another copy of the same work.

Colophon. इति सांख्यतत्त्वकौमुदी समाप्ता ॥ • ॥ पञ्चविंशतितत्त्वेषु कन्दनाथानुमान-
वान् ॥ आदिशब्दो नमस्तस्यै कपिनाथ महर्षये ॥ • ॥ समत् १८३०
साधोक्तममासौ आश्विनमासौ ॥

विवरणानुक्रमम्

No. 8. सांख्यतत्त्वकौमुदी । Sāṅkhyatattwakaumudī. Substance, country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 66. Lines, 7-9 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1830. Appearance, old. Prose. Generally correct. Complete.

Another copy of the same.

विवरणानुक्रमम्

No. 9. सांख्यतत्त्वकौमुदी । Sāṅkhyatattwakaumudī. Substance, country-made yellow paper, 18×6 inches. Folia, 36, (without marks) Lines, 3-13 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old, worn out, and torn. Prose and verse. Generally correct. Complete.

This codex contains both the text, Sāṅkhyakārikā, as well as the commentary, Sāṅkhyatattwakaumudī, in the margin. But the text in fol. 1 has been taken wrongly from the Tattwasamāsa, and not from the kārikā.

विवरणानुक्रमम्

No. 10. सांख्यतत्त्वकौमुदी । Sāukhyatattwakaumudī. Substance, country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 43. Lines, 3-1½ in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1852. Appearance, old. Prose. Generally correct. Complete.

Another copy of the same.

विवरणानुरूपम्

No. 11. सांख्यकारिकाभाष्यम् । Sāukhyakārikābhāṣyam. Substance, country made yellow paper, 18×4 inches. Folia, 33. Lines, 5-6 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, not fresh. Prose. Generally correct. Complete.

A commentary on the Sāukhyakārikā of I'svara Kṛishna by Gaudapāda, entitled Sāukhyakārikā Bhāṣhya. The codex contains both the text and the commentary.

Beginning. नमो नमेशाय ॥ दुःखत्रयमिष्यतामिच्छाया तदभिघातके हेतौ । उद्वे-
सायायां चैत्रेकावन्ततीऽभावात् ॥ १ ॥ सांख्यकारिकाभाष्यम् ॥ * ॥ कपि-
लाय नमस्तस्मै येनाविद्योदधौ जनं निमग्नं कारुण्यात् सव्यमयी नौरिव
विहिता प्रतरसाय ॥ 'अन्यस्य' इह' भमाणमिदं तद्वैतुभिर्मुक्तं शब्द-
समासतोऽहं प्रवक्ष्यामि ॥ दुःखत्रयेति । अस्या चाध्याया उपोद्घातः
क्रियते ॥ इह भवान् ब्रह्मसुतः कपिली नाम तदपया । सनकश्च सनन्दश्च
हृतीयश्च सनातनः । आसुरिः कपिलदेव वीतुः पञ्चमिहलया । इत्येते
ब्रह्मणः पुत्राः सप्त श्रीका महर्षयः ॥ कपिलस्य सद्योपज्ञा धर्मोद्धान् वैराग्य-
भेदार्थं यच्छेति । एवं स उच्यते । सन्न्यस्तमसि सम्बन्धगदानां च संसारपाद-
पदार्थं सत्कारुण्यो जिज्ञासमानावासासुरिसवीत्राय ब्राह्मणार्थं पञ्चविंशति-
तत्त्वानां ज्ञानमुक्तवान् यन्वाज्ञानाददुःखस्यो भवति । पञ्चविंशतितत्त्वयो-
यं यथाश्रमे वृत्ते । कटी सुखी मित्रो वापि सुख्ये नाम सशयः ।

End.

* पञ्चवर्षी मोक्षसदर्थं ज्ञानमिदं मुक्तं रक्षसं परमर्षिणा श्रीकपिलर्षिणा समा-
ख्यातं सत्यगुहं यच्च ज्ञाने भूतानां वैकारिणां हिन्दुमतिप्रपञ्चाककल्याणा-
विर्भावितोभावाच्च दिव्यमे । विचार्यमे येन विचारान् समस्तं पञ्चविंशति-
तत्त्वविचिन्नामिका सत्ययने संविनिरिति । सांख्यं कपिलमुनिना प्रोक्तं
संसारविमुक्तिकारणं यथेता । सन्नविजितराधाभाष्यं 'आम' कौटपादकृतम् ।

एतत् पवित्रमयं सुनिरामुरये प्रददौ । आशुचिरपि पञ्चमित्राय तेन च
वज्रधा ज्ञतं सन्म ॥ ७० ॥ शिष्यपरम्परया तदीश्वरकृष्णेन चैतदाद्याभिः
संविद्गमार्थमतिमान् सम्प्रविशाय सिद्धान्तम् ॥ ७१ ॥ सप्तम्यां किल शिष्या-
सेऽर्थाः किल कृतवत्स्य पटितन्त्रस्य आख्यायिकाविरचिता. परवादविवर्जिता-
द्यापि ॥ ० ॥ ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥

Colophon. (मालि)

विवरणम्—गौडपादविरचितसांख्यकारिकाभाष्यरूपीय निबन्धः ।

No. 12. सांख्यतत्त्वविचारः । Sāṅkhyatattvavichārah Sub-
stance, country-made yellow paper, 12×6 inches. Folia, 52. Lines, 7
in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old, and torn in
parts. Prose Generally correct Complete.

A short commentary on the Sāṅkhyakārikā of Iśvara Kṛishna,
entitled Sāṅkhyatattvavichāra, by Raghunātha Tarkavāgīśa Bhaṭṭa-
chārya, son of Śivarama Chakravartin, a descendant of Sadānanda
Misra.

Beginning. ॥ जमः कपिलाय ॥ श्रीं जमः श्रीमते तथै गुरुदेवाय योगिने । श्रीया-
सारसंसारसाराय शिवरूपिणे ॥ समुद्रीश्वरपञ्चजो (सरीजं ?) शिरसि
सरस्जिजे अरन्तुः श्रीमान् संविद्य सांख्यटीकां रचयति रघुनाथतर्क-
वागीशः । श्रीकृष्णेश्वरभाषितास्वदृशुः शासनदी कारिकास्मन्मूर्धनिगूढ-
भावविषमास्वेतां सुटीकामहं ॥ सांख्यासांख्यविचारो (ये ?) क विदुषी
वाचस्पतिर्वर्जना रचयन्ममि + + इ सुविदो सांख्यादेसांख्यायिकां ॥

End. भीषैकसाध्येऽत दुरुद्धशास्त्रे गुरुपदेष्टात्रिजगुडितीऽपि मया समाख्य यदन
वर्षं तस्मिन् सुधीरा मुदमावहन्तु । अक्षिप्रकाशितं तेष्वरजे यजेनायं
मैपुर्णं संप्रणीय । सांख्ययन्त्रांतिसन्धानग्रानोरन्त. सन्तं संनु संतीपवत ॥
सर्वानन्दाख्यनिर्यान् समजनि बलभद्राभिधानसतीभूत् काशीनाथनदीय-
शत्रुजगुरभवसद्वन्दी (?) एतस्यान् धीरः सत्कार्यकर्ता समजनि शिव-
रामाभिद (यः ?) अकवर्णी । तच्चः श्रीतर्कवागीश इति समतनोकांख्य-
हृत्तिप्रकारं ॥ ० ॥ ० ॥

Colophon. इति श्रीरघुनाथतर्कवागीशभाषायां विरचितः सांख्यतत्त्वविचारः समाप्तः ॥

० ॥ ० ॥ ० ॥

বিবরণ—শ্রীকৃষ্ণদত্তকর্তৃবানৌজমদ্বাচার্য্যবিরচিতসাঁখ্যসারবিচারে নাম 'সাঁখ্যকারিকা' টীকাবর্ণনঃ নিবন্ধঃ ।

No. 13. সাঁখ্যকারিকা । Sāṅkhyakārikā Substance, country-made yellow paper, 18×4 inches. Folia, 4. Lines, 2-6 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, fresh. Verse. Generally correct. Complete.

Seventy-two verses on the Sāṅkhya Philosophy by Iśvara Kṛishṇa with some quotations from other works at the beginning and also at the end.

বিবরণ—শ্রীকৃষ্ণদত্তকর্তৃবানৌজমদ্বাচার্য্যবিরচিতসাঁখ্যকারিকাটীকাবর্ণনঃ নিবন্ধঃ ।

No. 14. সাঁখ্যসারঃ । Sāṅkhyasārah. Substance, country-made yellow paper, 18×3½ inches. Folia, 22. Lines, 2-6 in a page. Character, Bengali. Date, Śaka 1773. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct. Complete.

A treatise on the Sāṅkhya Philosophy, under the name of Sāṅkhyasāra, by Vijñāna Bhikṣu, the famous commentator of the Sāṅkhyasūtra, &c. &c.

Beginning. কথ্যমণ্ডিতঃ সৰ্বদ্বায়াঃ স্বয়ং ভাষ্যে (?) লব্ধকৃতঃ ইত্যরঃ । সৰ্ব্বাঙ্গমণ্ডিতঃ
নামসম্বন্ধে বিখ্যাতঃ সৰ্ব্বত্রিংশদে ১১ । সাঁখ্যকারিকায় লিখ্যদাক্ষতঃ বিব-
বিতঃ সাঁখ্যসারবিবেকীয়াঃ বিশাখেন প্রপঞ্চ্যতে ১১ ॥

End. ন শূন্য নাপি আকারে ন হস্তঃ ন চ দৃশ্যম্ । অসামান্যমভিয্যক্তং হত্
কিসিদ্ভবশিষ্যতে ১০ ১১ ॥

Colophon. ইতি শ্রীবিজ্ঞানভিক্ষুবিরচিতঃ সাঁখ্যসারে লীলশ্রুতিপদ্ধতিঃ পরিচ্ছেদঃ ১০ ॥

* ১১ ইতি সাঁখ্যসারলীলশ্রুতিপদ্ধতিঃ ১১ সমাপ্ত্যর্থং যত্ । প্রসঙ্গাৎ ১০০১ ॥

বিবরণ—বিজ্ঞানভিক্ষুবিরচিতঃ সাঁখ্যসারনামা প্রবন্ধঃ শুদ্ধসিদ্ধপদঃ ।

सर्वज्ञानप्रभृति (१) भुजगपरिकरः प्रीतये यम निम्बे द्वयोदीरः म
सोऽव्यामितविमलतनुयौगदी योगयुक्तः

Beginning of Patañjalīsūtra अथ योगानुशासनम्

End of Patañjalīsūtra. कैवल्यं स्वरूपप्रतिष्ठा वा पितृशक्तिरिति । *

End of Tyāgabhāṣya. कृतभोगापवर्षाणां पुरुषार्थयुक्ताणां यः प्रतिप्रसवः कार्यकार-
णान्तरां युक्तानां यम् कैवल्यं स्वरूपप्रतिष्ठा पुनर्मुक्तिसत्त्वानि (१)
सर्वधान् पुनरुक्त्य चित्तिशक्तिरेव कैवल्यं तस्याः सदा तथैवावस्थानं कैवल्य-
मिति ३५१

Colophon to the Bhāṣya इति श्रीपतञ्जले योगशास्त्रे सांख्यप्रवचने कैवल्यपादपत्रार्थः ।
मूलसंयमसंख्या १५००

End of Tāchaspati Mīra's Commentary. अस्मिन् पादौ प्रसंगादपि आशङ्क्य-
निर्दानं तापातामुदितमथ तापाथ कविताः सहासैरष्टाभिर्विहितमिह योग-
व्यमपि कृतीलेख्या गुणा (१) पुरुषभेदः स्फुटतरी विविक्तं कैवल्यं यदि
कलिततापा पितृरसी ।

Colophon of the Commentary. इति श्रीपञ्चसतिमिश्रविरचितायां पातञ्जलभाष्य-
व्याख्यायां कैवल्यपादपत्रार्थः समाप्तः संख्या ६१०० पत्रसंख्या १११ *

विवरणम्—वाचस्पतिमिश्रकृतटीकासंयुक्तितम्यासमाख्यसहितपातञ्जलयोगसूत्रवर्षादये निबन्धः ।

No. 18. पातञ्जलयोगसूत्रम् । *Pātañjalayogasūtram* Substance,
country-made yellow paper, 14×5 inches. Folia, 6. Lines, 7 in a page.
Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Verse Generally
correct. Complete

The aphorisms of Patañjali on the Yoga Philosophy.

विवरणसूत्रपूर्वम्

No. 19. योगसूत्रवृत्तिः । *Yogasūtravṛttih*. Substance, country
made white paper, 12×4 inches. Folia, 69. Lines, 7-10 in a page.
Character, Nāgara. Date, Samvat 1857. Appearance, old. Verse ar-
prose. Generally correct. Complete.

A short commentary on the Yoga aphorisms of Patañjali, entitled Yōgasūtravṛtti or Bhojavṛtti by king Bhojadeva of Dhārā.

Beginning. श्री श्रीमच्छेष्टाय नमः नमो भगवते वासुदेवाय श्री देवार्हयोगः शिवयोः
स श्रेयसि वनेतु व दु प्रापमपि यत्तुष्ट्या जनः कैवल्यमनुते १ त्रिविधा-
मपि दुःखानि यदनुत्तरत्वात्तुष्ट्या प्रयसि (नि १) सद्यो विलयं तं मृत्युः शिव-
मव्ययं २ पतञ्जलिसुनेकतिः काव्यपूर्वा जयत्यसौ पुंश्रुतीर्विधीनेऽपि धीम
रसुदितो यथा ३ जयंतु वाचः फलिभर्तुरातवस्तुवरम.स्तीमनिशाकरतिवः
विभाव्यमानाः सतत भवासि या सतां सदानन्दमया विकुर्वन्ते ४ श्रद्धाना-
मनुशस्रमं विदधता पातञ्जये कुर्वन्ता व्रत्तिं राजश्रुतांशसंश्रमपि च व्यातन्वता
वैद्यके चान्तेतो वपुषा मनुः फलधतां भर्त्तव्येनोदुतसस्य श्रीरपरांमम-
दपदेवांशो जयंतुस्तथाः ५ दुर्वांशे यदतीव तद्विजिह्वि (१) एष्टायेमित्युक्तिभिः
अष्टायेधतिवितुतिं विदधति अर्थैः समारब्धादिभिः अष्टायेधतिवितुतिभिश्च
वज्रभिजर्भम (१) तन्वते श्रीतुष्ट्यामपि वस्तुविप्रवृत्तः सर्वेपि टीकाकृतः ६
उत्तुष्ट्या विलसत्तुदस्य विकल्पजातं फलवृत्तकाममवधार्य च सम्यग्धीनं व्रतः
पतञ्जनिमते विवृतिर्भवेद्यमातन्वते बुधश्रवणतिपतिर्द्विगुः ॥

End. एगदेव कैवल्यमित्युपपाद्यं कैवल्यस्वरूप निर्णीतमिति व्याकृतः कैवल्यपादः
सर्वे यस्य दशः शतायवज्जती दादांतमेवाश्रिता विमल्यन्तुसुकुटेव सूर्यसु दध-
न्यान्नां चरितीवतः यद्वक्तुमशक्यं सर्वमत्र (स १) स वाग्देवतापि श्रिता स
श्रीभीजमहीवतिः पारिपतेः सूत्रेषु व्रत्तिं व्याधात्

Colophon. इति श्रीभीजदेवविरचितायां राजमार्गश्यामिषायां पातञ्जलयोगशास्त्रवृत्ती
कैवल्यपादचतुर्थः ३ लिखितमिदं पुस्तकं यादये मासि ज्ञापये तिथौ
चमावास्या (श्यामा १) भीमराजरे संवत् १८१०

विवरणम्—पातञ्जलयोगसूत्रस्य भीजदेवकृता व्रत्तिः

No. 20. योगभाष्यटीका । Yōgabhāṣyatīkā Substance, fool-
scap paper, 16 x 4 inches Folia, 131 Lines, 7 in a page. Character,
Nāgri. Date, Bengali Era 1272. Appearance, fresh. Proso. Generally
correct. Complete.

A commentary on the Yōgabhāṣhya by Vāchaspati Miśra.

Colophon. इति श्रीवचस्पतिमिश्रविरचितायां पातञ्जलभाष्यश्याम्यायां कैवल्यपादचतुर्थः
समाप्तः ३ इति तारिख ११ फेब्रु सन १९०२ साल ॥ श्री ३ श्री गणेश ॥ ० ३

॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥ श्रीं तस्यत् ॥ ० ॥ श्रीं तस्यत् ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥ ० ॥
यादये पुस्तकं दद्यात् तादये लिखितं भवति । यदि ग्रन्थस्य दं वा मन दीपो न
विद्यते । इति च'वर्त ३२५० ॥ ० ॥

विषयसूक्तपूर्वम्

No. 21. पातञ्जलसूत्रवृत्तिः । *Pātañjala Sūtravṛttih*. Substance, country-made yellow paper, 18×5 inches. Folia, 35. Lines, 7-9 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, old. Prose. Generally correct. Complete.

Another copy of the work noticed in No. 19.

विषयसूक्तपूर्वम्

No. 22. मोक्षशास्त्रम् । *Mokshaśāstram*. Substance, country-made yellow paper, 12×3 inches. Folia, 19. Lines, 2-6 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, fresh. Generally correct. Complete.

It is a Jaina work, entitled *Tattvādihigama*, on salvation, placed among the *Yōgas'āstras* by mistake. Anonymous.

Beginning. श्रीं नमः सिद्धेय. यादयागवकायाय श्रीकाशीकैकमानवे नमः श्रीवर्द
नायाय वर्दनागलिनिद्रिने ।

End. बुद्धबोधिमशानावनाहनामरसेष्टालवकलतः साध्याः ॥

Colophon. इति तत्त्वार्थाविगमो मोक्षशास्त्रं दशमीऽध्यायः ॥ समाप्ति पद्यः ॥ ० ॥

विषयम्—तत्त्वार्थाविगममिधर्मीनमोक्षशास्त्रविषयकीऽय निबन्धः

No. 23. योगचिन्तामणिः । *Yōgachintāmaṇih*. Substance, country-made white paper, 10×4½ inches. Folia, 127 (of which foll. 1-12 are wanting). Lines, 7-11 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1831. Appearance, old. Prose. Generally correct. Complete (except the first 12 folia).

A treatise on *Yōga* entitled *Yōgachintāmaṇi*, by Śivānanda Sarasvatī, a pupil of Śrīrāmachandra Sadānanda Sarasvatī.

Beginning. (शान्ति)

End.   धनाराधि महादेवो यौरी जगदायका हरिः भेरीदरी रविर्वापि म योगान्
मिद्धिमात्रुधान् श्री ० श्री श्री ० श्री ३ श्री २ श्री ३ श्री ३ श्री ३ श्री ३ श्री

[illegible]

विवरणम्—श्रीशिवानन्दसुरव्यतीविरचितयोनिचिन्तामणिनामकयोनिविषयकोऽयं ग्रन्थः।

No. 24. योगमणिप्रभा । Yōgamani-prabhā / Substance, country-made white paper, 12×5 inches Folia, 48. Lines, 5-12 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old Prosa. Generally correct. Complete.

A commentary on the Yōgasūtra of Patañjali, entitled Yōga-chintāmaṇi, by Rāmaṇanda Sarasvatī, a pupil of Govindānanda

Beginning. श्रीगणेशाय नमः बर्हि ज्ञेयायसंखटं पुराणपुराणं हरिं ब्रह्मया सीतया मुष्टे
योगिन् श्रीयोगदायिने १ परंतजलिं पूज्यते अथवा व्यासं मुनिं भाष्यकं च भगवा
आध्यात्मो योगमधिगमायां इति विधास्यामि यथामतीनां १

End, कथौद्रमूत्रनंबदा व्यासवाचविभाषिता मराठ्ठीशिकमाण्ड्यात् (प्यात् १)
सदा गीरामपादयोः ३ काङ्क्षं धमादनिरतः ३ वाक्क्यं नृरोरिदं क तमहा-
शभा दीप्यतश्चिन्त क्तापान्तिः ३ ४

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरित्राजकाचार्यश्रीमोक्षिदानंदभवबन्पादमिश्रश्रीरामा-
नंदसरस्वतीकृतौ सांख्यप्रवचने योगमणिप्रभाङ्गा कैवल्यापादवृत्तं समाप्तः ।

विवरणम्—श्रीरामानन्दसरस्वतीविरचितयोऽमृतप्रभायोगसप्तविंशतिरूपोऽयं निबन्धः ।

No. 25. योगসূত্রবৃত্তিঃ । *Yogasūtravṛttiḥ.* Substance, country-made white paper, 16×4½ inches. Folia, 88. Lines, 3-7 in a page. Character, Bengali. Appearance, fresh. Prose. Not correct. Complete.

Another copy of the work noticed in No. 19.

বিসরণনূতনপুস্তক

No. 26. योगसूत्रवृततिः । *Yogasūtravṛttiḥ.* Substance, country-made yellow paper, 18×4 inches. Folia, 43. Lines, 7 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, very old, and worn out. Prose. Generally correct. Incomplete

Another incomplete copy of the same.

বিসরণনূতনপুস্তক

No. 27. लघुचन्द्रिका (अद्वैतसिद्धीटीका) । *Laghuchandrikā* (*Advaita-siddhitikā*). Substance, country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 436 (of which foll. 70-93 and foll. 131-350 appear to have been lately replaced). Lines, 6-15 in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, old, and written by different hands. Prose. Generally correct. Incomplete (upto the end of the 1st chapter only)

A commentary on the Advaita-siddhi, a famous work on the Vedānta Philosophy, entitled *Laghuchandrikā*, by Brahmananda Sarasvatī, a pupil of Nārāyaṇa Tīrtha.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः श्रीराधाकृष्णाय नमः नमो भवभक्त्यात्मकानामकामित-
सिद्धिने कमलाकामसौदामकचक्रामुक्तवैदिके श्रीनारायणतीर्थानां गुरुणा
चरचमुक्तिं भूयान्ते साधिकाटानामनिष्टानां च बाधिका अद्वैतसिद्धिभ्याख्याने
ब्रह्मानन्देन सिद्धिः । संविता चन्द्रिकायेन लिखिते लघुचन्द्रिका ॥

End. अविव्याधयुक्तं चाविव्यादन्तपुत्राद्यतरलं पक्षादरे भूलाविद्यामनम-
परिचामान्यते सत्यविद्याविषयानवच्छेदकालं चक्रवर्त्यचक्रवर्त्यते सति ह्यगल
न्यवहारिकलमिति बोध्यः यः पूर्णानन्दमश्रीशङ्करमुक्तमनसा पञ्चवीणा विधेयी
यथेन्द्राद्भिर्नयना दितयद्वयतम् (१) भाष्येने साधनानः यथ श्रीन. मुदाद्य

पुनरुक्तगणनाद्वाराभादपुनरुक्तस्य श्रीपादकाया भवमुक्तिरिधं भाषिका)
भाषिकाया. ॥ ॥

Colophon.

इति श्री (श्री ?) परमानन्दसरस्वतीश्रीनारायणतीर्थपुत्रपादशिष्यश्रीब्रह्मा-
भर (भू ?) सरस्वतीविरचिता (यो ?) लघुचन्द्रिकायाश्चैतनसिद्धिटीकायां
प्रथमपरिच्छेदः समाप्तः ॥ श्रीरूपं कृ कृ कृ कृ कृ कृ कृ कृ कृ कृ
कृ कृ कृ कृ

विवरणम्—श्रीब्रह्मानन्दसरस्वतीविरचितलघुचन्द्रिकायाश्चैतनसिद्धिटीकाद्वयोऽयं निबन्ध । पुन-
रुक्तिम् प्रथमपरिच्छेदमात्रे विधत्ते ।

No. 28. लघुचन्द्रिका (चैतनसिद्धिटीका) । *Laghuchandrikā*
(*Advaitasiddhīṭkā*). Substance, country-made white paper, 12×5 inches,
Folia, 117. Lines, 9-10 in a page. Character, Nāgara. Date,
Samvat 1785. Appearance, old. Prose. Not correct. Incomplete

The fourth or the last chapter of the same work.

Beginning.

॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ आभेदेत्यवतस्य'दिमुखचंद्रमनीहरं श्रीवर्धनभरं धारा
भरभीरियमानये ॥ श्रीनारायणतीर्थानां पदपञ्चरत्नमृतिः कृतिसम्पादतां
कृत्वात् सदा परपदार्थयोः पदार्थनिष्ठ (निष्ठ ?) पदार्थयोर्भेदद्वयाविरोधिने
सम्यखंडविषयकं नाकार्यनिष्ठमुक्तमुक्तिविरोधिने सम्यखंडविषयकं पदार्थो न
महावाक्यीयो वाच्यी तेन समं ज्ञानमिषादिरपि स्वादृक्पदार्थयो (सद्दृष्टक
पदार्थयो ?) भेदोविरोधिनेपि न दीयः ।

End.

अकारेणवसरे दूषयत्ये मयते शानसिंहस्य मुनकस इहनेवर्णचचमानां
इटाविद्यदात्मत्रहितीयराणां मित्रोनां सिद्धीतिपदानां नाममानिनीरभेदीय-
नारादित्सिद्धादिष्वलाम. धिरस्त्रपूर्वे' अत्रिपु' मंचयत इतिवत्
मन्त्रावागित्यते लघुचया वा लक्षम् । महानुभावधीरियमिवरामाश्व
नर्त्तिनः एतत्पथस्य कर्तारो निष्ठकाः केवला यथे श्रीनारायणतीर्थानां पद-
शालपरामीयुषां परचो मरचोऽन्य तीर्थः सास्वताचंभ भजे श्रीपरमानन्द-
सरस्वत्यप्रियकर्म यत्कृपादृष्टिसेमेन तीर्थः संसारसागरः यद्यत्तुभदुक्तं
परवच. संभूय तद्दूषित व्याख्यातय निमृदभाववदमो वाच्यीमुधासागरः समे
तत् मरदिदुष्ट'दरमुचचीरुचलीलातनी भावामवाप्य (?) सम्मनमनीमावा
समाकर्षतु एवा यद्यपि चंद्रिका खलमनोराश्रीवराजैरिधंतीत्येदकरी

Beginning. श्रीरामचंद्रो जयति । नमानि सखिदानंदं वाचामविषयं परं येन विभ्रमितं
 हृत्तुं तमोभ्यां विदामभा ॥ १ ॥ अपरोचानुभूत्या वै जानामीं भाति
 ज्ञानये ॥ संक्षेपतीं मुर्खरोक्ष्या व्याख्यामाख्यामहि यय ॥ १ ॥ श्रीरामं
 परमानंदमुपदेशरमौदरं । व्यापकं सर्वलोकानां कारणं ॥ नमोस्तु ॥
 अपरोचानुभूतिर्वै शोचति शोचतिहयै । छत्रिरेव प्रयमेन वीर्यवीर्या
 सुहृत्सु ॥

End. (नास्ति)

Colophon. (नास्ति)

विवरणम्—अपरोचानुभूतिनामकं कविद्वैताद्यविषयको विषयः सुखरभाधारितटीकासहितं
 तीक्ष्णपूर्वं ।

No. 34. अपरोचानुभूतिः । Aparokāśanubhūtiḥ Substance, country made yellow paper, 18 × 4 inches. Folia, 7. Lines, 5-6 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, fresh. Generally correct. Incomplete.

Another (incomplete) copy of the same work.

विवरणम्—तीक्ष्णपूर्वं

No. 35. अमृतसारः । Amṛtasārah Substance, country made white and yellow paper, 11 × 6 inches. Folia, 9. Lines, 9 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, fresh. Prose. Not correct. Incomplete.

A work on the Yōga Philosophy, entitled Amṛtasāra Anonymous.

Beginning. श्रीमद्देशय नमः । यं यथा ज्ञानं (१) निश्चयं करमयं, बुद्ध्याप्ययं नमः
 तस्यै सत्यरजसमीनममहात्म्यापवादहेतुत (२) चेतसांमिताया (चेत्यामि
 तया १) यानाभिषदही तेनैव कुर्वन् नमस्तु (इत्यत्र १) अहमिति श्री
 ममकान् नम्रानि तस्यै नमः १ यत्तज्जलित्यासमुखात् मुचनयोश्च भक्तिः ।
 मदीयं किं वाचनं कावेरज्ञानभ्योतमास्तरात् १ चार्त्तिं च यत्तद्वै नमः
 योवसागरं सङ्ग्राह्यतस्यो अथ यत्त (१) मे निधीयते ॥

End. (नाति)

Colophon. (नाति)

विवरणम्—अष्टावक्राख्ययोगविवरणः कविप्रियम् ।

No. 36. अष्टावक्रमहिता । *Ashtāvakra Sāhityāḥ*. Substance, country-made colourless paper, 9×4 inches. Folia, 15. Lines, 6-7 in a page. Character, Nagara. Date, ? Appearance, old. Verso. Generally correct. Complete.

A dialogue between *Ashtāvakra* and *Janaka* on salvation and other cognate subjects.

Beginning. योगयोगाद्य मनः ॥ जनक उवाच ॥ कथं ज्ञानमवाप्नोति मुक्तिः केन भविष्यति ॥ वैराग्यं च कथं प्राप्यमेतदबुद्धिं जतं प्रभी । अष्टावक्र उवाच मुक्तिमिच्छसि शैलात् विषयान् विषयान् त्यज्य चमार्थवदयान्तेषु उच्यं पीठवद भज ॥

End. अष्टक चाम्पविशोती जीवन्मुक्ती चतुर्दश चटुसंज्ञाकनविधानि दशैकाक-
(१) मतः परं ॥ १ ॥ विमलकमिलैः खरैः श्रीकैराव्यादिमध्य च वै (१) ॥
अवधूताशुभ्रैश्च श्रीकर्मज्ज्ञा कला चरी ॥ १ ॥

Colophon. इति अष्टावक्रमधुर्ध्व (१) ॥ १ ॥ १ ॥ १ ॥ श्री

विवरणम्—जनकाष्टावक्रसंवादरूपमुक्तिविवरणोऽयं विवरणः ।

No. 37. आत्मतत्त्वविवेकः । *Ātmatattvavivekaḥ*. Substance, country-made yellow paper, 18×3½ inches. Folia, 72. Lines, 5-6 in a page. Character, Bengali. Date, Saka 1768; Bengali Era 1255. Appearance, old. Generally correct. Complete.

A work treating of the soul under the name of *Ātmatattvaviveka* by *Udayaśāhāryya*. It is a wellknown work and has been printed

Beginning. श्रीं नमो नमोवाच ॥ स्वायं यस्य निजं जगत् सुत्रनिषेधादी ततः पावनं शुचयोः खरत्वं दितादितविधिव्याप्तिवदुपासनं । भूतोक्तिः सद्भावा कदा निवर्तयितुं सत्तदर्थोऽयं कथं पूर्वमुक्तमात्रं अमतामोक्षप्र पित्रे नमः ॥

End.

ब्रह्मरूपरत्नप्रान्तराजानधीतस्तिमितपथिकरक्षासर्वशङ्कन शयात् । इदं
मुदयकरेण व्यायलीकाभानां अमिदृतिमवश्यं व्यञ्जितं वर्यं मृते ॥
नास्य आघामकलितगुणं पीवयन् प्रीतये न कीदृशैश्चिन्तितप्रतिषेधै
शिष्यिन स्यात् प्रकर्षः । निन्दामिव प्रपद्यतु जन किमु दीपादिदय प्रेक्षं
वास्य अलितवचनं प्रीतयेदेव भूय ॥ १ ॥

Colophon.

इति श्रीमदुदयनाचार्यलताप्रतस्तत्रिवेक समाप्तः ॥ * ॥ प्रकाशा १०५८
सन १९१२ ग्राज्य सारिण १ फाल्गुनस्य ॥ * ॥ ० ॥ * ॥ * ॥ श्रीराम
पदभरणा ॥ * ॥ * ॥ * ॥ श्रीराम पदभरणा ॥ * ॥

विवरणम्—श्रीमदुदयनाचार्यलताप्रतस्तत्रिवेकनामाऽयं निबन्ध सुप्रसिद्ध एव ॥

No. 28 **आगमशास्त्रविवरणम् ।** *Āgamaśāstravivaranam* Sub-
stance, country made white paper, 8×3 inches Folia, 34 Lines, 10-16
in a page Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, very old and
worn out Prose Generally correct Complete

A work treating of the principles of the Vedānta Philosophy,
entitled *Āgamaśāstravivaranam* complete in three chapters, by
Sāṅkarachāryya.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥ श्री श्रीम् ॥ प्रकाशादुपगतानि स्तिरचरनिर्कराणिभि
र्याप्य लोकात् भुक्ता भीमान् अविद्यान् पुनरपि विषयोऽविद्यात् काम
लभ्यान् ॥ पीत्वा सर्वान् विद्यान् स्वयिति मधुसूक्तं मायया भीमयज्ञी
मायासत्ताया मूर्तीयं परमवचनमयं ब्रह्म वचनतोऽपि ॥ १ ॥

End

अतः स्वभावतोऽगमस्यार्थकस्याप्यत्र सर्वत्र कारणं न विद्यते नास्ति यदाह
विद्यतेऽप्यत्र कारणं तच्चात्र कश्चिन्वायने जीते इत्येत्पूर्वेषूपपत्तेरनीकारात्
कल्याणमेतदुक्तं सत्यं यद्यिदं सत्यस्यैव ब्रह्मण्यनुमायमपि किञ्चित्
लायत इति ॥

Colophon.

इति श्रीसिद्धिकण्ठपुण्ड्रकप्रहसिष्यस्य परमहंसपरिव्रजकाचार्यस्य महाराम
स्य लताप्रतमशास्त्रविवरणे अष्टोत्तरीया तृतीयं प्रकरणं समाप्तः ॥ ॥ ॥
॥ श्री श्रीम् ॥ अम् ॥

विवरणम्—श्रीसिद्धकाचार्यविरचितलग्नशास्त्रविवरणरूपीऽयं निबन्ध ।

No. 39. आत्मबोधः । *Ātmabodhaḥ.* Substance, country-made white paper, 7×3½ inches. Folia, 8. Lines, 2-8 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old, and worn out. Verse. Generally correct. Complete.

A work on the Vedānta Philosophy treating of the soul, entitled *Ātmavodha*, by Śaṅkarācāryya. This has been already printed.

Beginning. श्रीगुरुवे नमः ॥ तपोभिः शीघ्रपापानां शान्तानां वीतराशिनां सुसुखानामपि-
त्योऽयमात्मबोधी विधीयते ॥ १ ॥

End. यः स्वात्मतीर्थे भजते विनिश्चितः । स सर्वं विन्दुं सम्पद्यती मती भवेत् ॥६॥

Colophon. इति श्रीमच्छंकराचार्यविरचितं आत्मबोधप्रकरणं संपूर्णं ॥ ॥ ६ ॥ ॥ ६ ॥
॥ ६ ॥ ॥ ६ ॥ ॥ ६ ॥

विवरणम्—श्रीशंकराचार्यविरचितात्मबोधाख्योऽयं निबन्धः ।

No. 40. आत्मबोधः । *Ātmabodhaḥ.* Substance, country-made yellow paper, 12×5 inches. Folia, 6 (of which fol 1 is wanting). Lines, 9-10 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old, and worn out. Verse. Generally correct. Complete (except fol. 1).

Another copy of the same work.

विवरणम्—संपूर्णम्

No. 41. आत्मबोधः (सटीकः) । *Ātmabodhaḥ (Sātikah).* Substance, country-made white paper, 10×4½ inches. Folia, 16. Lines, 8 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1880. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct. Complete.

Another copy of the same work with explanatory notes in the margin.

Beginning of the Commentary श्रीगुरुभ्यो नमः । अतमसपूजितपादं अतपसमनसोऽप्यनो-
चराकारं । विकसितश्रवणनेत्रं समाकाशकमात्रयेवाश्रयो मयुः ॥ १ ॥
इह भगवान् शंकराचार्य सत्तमाधिकारिणां वेदातिप्रख्यानस्य निर्याय तद्व-
लीकणासमर्थाणां भद्रबुद्धीनामनुग्रहाय सर्ववेदातिनिवृत्तसर्वदमात्मबोधाख्यं
प्रकरणमिदं निर्दिदम्ययुः प्रतिजानीते ।

End. श्रीतादिहंदु छानि हरति इति श्रीतादिह्रस्वसुखं श्रीमानदसकपलादि
सरतोयेषु तदिपरीत द्रष्टव्य सखादाकतोर्वसावथ न किंचिद्विशिष्यते इति
भावः ॥ ६८ ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीविद्वत्पूज्यपादश्रीगंकराचार्यविर
चितात्मवीथकरचं सटीक संपूर्णम् ॥ स १८८० का० १ १०६८.

विशेषम्—सटीकात्मवीथकरचम्

No 42 आत्मयाग । Ātmayāgah Substance, country made
colourless paper, 10x5 inches Folia, 37 Lines, 8-11 in a page.
Character, Nāgari. Date, ? Appearance, very old, worn out, torn,
and writing destroyed in parts Prose Generally correct. Complete.

Though the work is styled Ātmayāga or the sacrifice of the
soul, the worship of Dattatreya the renowned divine ascetic of
southern India, is chiefly treated of in it, a few pages only at the
end being devoted to the consideration of Ātmayāga, or the
sacrifice of the soul as well as of the body. In fact, the work has
no connection with the Vedānta Philosophy, and should have been
placed among the Smritis.

Beginning. श्रीश्रीमद्भगवत्पाद नमः ॥ सुरेश्वर आनन्दपाद गुरु दत्ताय नमः ॥ नमः
सत्पाददीपाय सिद्धये सर्वभक्तेश्वर ॥ १ ॥ नमस्तुभ्यं श्रीविठ्ठल गुरु विद्याय
छातुर ॥ देवदेवेश्वर देव दत्ता दीनदयार्थक ॥ २ ॥ वदन्ति वरसं पुत्रं
प्रविणं धर्मलक्ष्मणं गोपनं सर्वभक्तेश्वरं ॥ ३ ॥ अर्धाधिकारी
दीपवदित्कांतस्य कर्मस्य पुनरेव भूत्वापराधनस्य संधानप्रकारमर्थं चादौ
निगद्यमानं ब्रह्मविद्यायां वेदिकं कर्म इत्यादि चोद्देशे पुण्यस्थाने सेवास्यने
ल्लभ्यते इत्यादि विज्ञापितं स्थापनं शक्तिज्ञानोपनिषत्प्रमाणं आत्म्यायाम् इत्यादि ॥
श्रीश्रीदेवदत्तदायैवपुत्रं कर्मस्यं दत्तं पुत्राविधानम् ॥

End. अनेन प्रकारेण विद्यायाम्प्रवृत्त्या यथाविधिकारमिति यथाप्रमाणमिति यथा-
प्रतीतिमिति इत्यादि श्रीश्री स + + + प्राप्नोति न तु मनुष्याणां ह्यत्र कर्म
+ + + ति ॥

Colophon इत्यतिशयं ह्यनं समाप्तं ॥ १ ॥ ६८ ॥

विवरणम्—आकाशगतायाः प्रसिद्धेऽप्यध्विन् निवसे श्रीमदनाथेवपुनर्वाविधमदनादीमेव २५
वजः समुद्रिधितानि, आकाशविषयकहोमविधानम् श्रवणानि वसन्ति । अतः कानिचिदर्थेनैव
गन्ता समुद्रिता अतः वेदाध्वनिवन्ति ।

No. 43. दैतचिन्ताकौस्तुभम्। Dvaitachintakāustubham Substance, country made white paper, 12x5 inches Folia, 42 Lines, 10 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1756. Appearance, very old. Prose. Generally correct. Complete.

A commentary on the *Tattvānusandhāna*, a treatise on the Dvaita system of the Vedānta Philosophy, by Mahāśivānanda Sarasvatī, a pupil of Śrīyaṇ Prākāś'ānanda Sarasvatī.

Beginning. अथाचराणामभिज्ञं सुभाष्यं यस्याचराणो भवतीति संतः । वंदति योनिं जगता-
मनंतं तं ह्यनुभाष्यं शरत्तं वपुषे ॥ १ ॥ इतिर्विविधा प्रज्ञाप्रमाभेदादिन्यत्र
प्रमा निरूपिता तथाप्रतिबंधायाः प्रभावा अज्ञाननिवर्तकत्वेन प्रतिबंधात्तत्र
व्याप्यो निरूपणीयो ।

End. सपासकानां दार्ढ्यं तमसोश्चिनिर्गर्भम् । श्रीहृत्पथं गच्छेत्तर्षिताकीर्णम् ।
 भर्षितम् ॥ अधारीपापवादीन्मुदितजङ्गतनुर्बैतङ्गु, परात्मा त्वाद्यायतेक-
 मस्यः शुभिमसि सदिनभ्यानवीमेन चंभे श्रीके सपात्कतीन्मी मुनिरनिश्वरः
 श्रद्धास्त्वैकदार्भुम्भी बन्धोमुकुंढी यदुक्तमित्यथा वेदमे भूयः (भयमे १) ॥
 जिज्ञासितयो विमत्तातरंगैवानन्दविज्ञानसदैकदैवः (१) वेदांतवेद्यो यतिवैद्य-
 मन्थो गोपीजनेशः प्रदिशत्वभीष्म' (तन् १) ॥ १ ॥ वाचीति वेदवचनानि
 चर्दति देवीं यामात्मयोनिम्यद्विचीं हृदये चरति ॥ यद्विस्तवा सकलशास्त्रज्ञी
 भवति तामात्मतोऽपि सततं प्रकतेहृदामी ॥ २ ॥ दूरतममारमद्भुवानी
 समुत्तुतो येन दद्यान्माह ॥ नक्षत्रवतं पुत्रवोत्तम श्रीमयवकात्र नुबमानती
 ऽपि ॥ ३ ॥ नामानि यथापि निरस्य वेदी यदीयैश्चिनिर्गर्भम् ॥
 साविभ्वरुपं परिपुर्णरुपम् तदेवापि विमुक्तमर्थम् ॥ ४ ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिभाषक, चाक्षेत्रीश्रीमत्सर्वधर्मकाशानंदसरस्वतीपुण्य
पादप्रतिष्ठाभवनव्याख्यादीनंदसरस्वतीमुनिवर्यश्चक्रामशिविरचिते तत्त्वानुगम-
न्याख्यानं इति विभागादौष्ठमे अक्षरः परिच्छेदः समस्तोऽयं कं. ३
संवत् १०३६ यादवं पुष्यक कृष्ण (१) तिथितं नाक्षत्रे मघा ३ ददि वा पक्ष
मघा ३ वा मघा दीपो न दीयते ३ ३ ३ राम राम गव पादपकर्म चित्पाणि

भरवद्यम् ॥ इति सुवन्दनीभिः भावतः (१) मनसि योगिभि
सदा ११ ॥

विवरणम्—श्रीमच्छास्त्रार्थसंग्रहोद्धारितत्रैलोक्यिकादीशुभाश्रितस्वाध्यासाभ्यासागम
योगं निबन्धः ।

No. 44. आत्मतत्त्वविवेकटिप्पणम् । *Ātmatattvavivekatippaṇam*
Substance, country made white paper, 11×5 inches. Folia, 94 Lines,
4-8 in a page Character, Nagara Date, Samvat 1942 Appearance,
fresh Prose Not correct Complete

A commentary on the *Ātmatattvaviveka* or *Bauddhādhiśāra*
by Raghunātha Śrīmanan, the founder of the modern school of
Nyaya in Bengal and the famous author of the commentary entitled
Chintamani Dīpikā

Beginning. श्रीमच्छास्त्रार्थः ॥ श्रीं भक्त सर्वभूतानि विष्टव्यं परित्यजते । अस्तङ्गान्ध
वीचाय पुत्राय परमाश्रये ॥ निर्वोयं सारं शक्त्यानां तार्किकाणां निर्दे
शितं । आत्मतत्त्वविवेकस्य भावमुद्गायत्ययम् ॥

End. अशितका इत्यादि ॥ अथ स्वाध्यायसमाप्तादानलघोरसंभवादित्यर्थः ॥ अतएव
विज्ञानवादी प्रत्यवतिष्ठते लीलादीनि । तथा शब्दमाकाशमज्ञानलक्ष्य
मवति जातिवि सकलमनसः (१)

Colophon. इति बौद्धविकारः (१) टिप्पणं संपूर्णं च १८१२

विवरणम्—श्रीरघुनाथश्रीशिवकृततात्मतत्त्वविवेकटीकासुपीड्यं निबन्धः

No. 45. आत्मविद्योपदेशः । *Ātmavidyopadesah.* Substance,
country made colourless paper, 12×5 inches. Folia, 17 Lines, 9-10 in
a page Character, Nagara Date, 1 Appearance, old Prose Not
correct Complete

A work treating of the soul in the form of a dialogue between a
preceptor and his pupil entitled *Ātmavidyopades'a*, by Śaṅkara.

Beginning. श्रीमते रामानुजाय नमः । श्रीमद्विद्यावेद्याय नमः चिन्मदानन्दरूपाय सर्वथा
वृत्तिसाक्षिणे (सर्विद्वानन्दरूपाय सम्बोधितसाक्षिणे १) । नमो वेदात

देवाय गुरवेऽनंतदयिणे ॥ १ ॥ यदज्ञानादिदं भाति यज्ज्ञानादिनिवर्तते
नमस्तस्यै चिदानंदवपुषे परमात्मने ॥ २ ॥ आत्माविद्योपदेशविधिः (१)
व्याख्यास्यामः ।

End. अन्यथ (१) श्रुत्यां भूत्वा (२) अत्रहंशनां नास्तिकायां उत्पद्यमानिनां एत-
द्विद्यो न प्रकाशयेत् यथा देवे पराभक्तिर्वैद्या देवे तथा गुरो तथैति कविता
राज्ञो (: १) प्रकाशते महात्मन इति श्रुतिः *

Colophon. इति संक्षिप्तचिदावभास (१) भक्तिरियं श्रीमत्परमहंसपरित्राशकाचार्यश्रीम-
च्छंकरभक्त आत्माविद्योपदेशविधिः समाप्तः (१) कल्याण-
भक्तुः सप्तमं वर्षं स्वप्नमासे (२) सूर्यवारेः (३) भिरामो श्रीमदे रामानुजाय
नमः श्रीरामकृष्णाय नमो राम राम ॥ अयः एव चीदः इन्द्रिय चीदः इन्द्रिय
चीदः देवता चीदो ह्यौ ॥ श्रुत्यगरीरं जायतवस्था विद्य अमिमानी अकार
अक्षर नयनस्थानं व्यूलभीय ॥ प्रथमपादः ॥ श्रुत्यगरीरं श्रुत्यापस्था तैमसः
अमिमानी अकार अक्षयकटस्थानं सूक्ष्मभीय ॥ द्वितीयपादः कारणगरीरं
सुक्ष्मापस्था प्राज्ञ अमिमानी अक्षय अक्षरः हृदयस्थानं चानंदभीय ॥ तृतीय
अध्यायः ॥ अतुर्दंतगुः गुरीयावस्था प्रत्यवाक्या अमिमानी मूर्धनीस्थानं सख्य-
भानंदभीय ॥ विद्युदसत्त्वार्जनामचतुर्थपादः । इति पिंडनिर्णयी (१)
संपूर्णः ॥ ० ० ० ०

विवरणम् — आत्माविद्योपदेशनामकः प्रबन्धः

No. 46. आत्मविद्योपदेशः । Ātmavidyopadeśah Substance,
country-made yellow paper, 12 x 6 inches. Folia, 21. Lines, 4-7 in a page
Character, Nāgara. Date, ? Appearance, fresh. Generally correct.
Complete.

Another copy of the same work.

विवरणमूलपूर्वम् ।

* नैतत् प्रथाय भूत्वा अत्रहंशनाय नास्तिकाय उत्पद्यमानिने अजितेन्द्रियायोपदेशेने इति
पुस्तकालरपाठः ।

No. 47. आत्मविद्योपदेश । *Ātmavidyopadeśaḥ* Substance, country made white paper, 16×1 inches. Folia, 16 Lines, 5-7 in a page Character, Nāgara. Date, ? Appearance, not old, but slightly worm-eaten throughout Prose Correct. Complete

A third copy of the same work

विवरणभूतपूर्वम् ।

No. 48. आत्मानात्मविवेक । *Ātmānātma-vivekaḥ* Substance, country made yellow paper, 16×4 inches. Folia, 10 Lines, 4-6 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, old, torn and writing destroyed in parts. Prose Not correct Complete

A work treating of the soul and matter, entitled *Ātmānātma-viveka* by Śaṅkaraśāhīya.

Beginning. श्रीं नमो हगिदाय ॥ अद्यात्मानात्मविवेक ॥ इत्यु सर्वमनाया सा
दुर्मेवानाविकारिण आत्मानात्मविवेकीयं ज्ञायते इत्युक्तिरिति ॥

End. एवं जितयुद्धमुद्धमन्तमभावरदाहसि संशय + + + तभावनासि
त्वेन (१) एतु जानाति स श्रीरुक्तो भवति ॥ * ॥

Colophon इति श्रीशङ्कराचार्यविरचित आत्मानात्मविवेक + + +
विवरणम्—श्रीशङ्कराचार्यविरचितात्मानात्मविवेकद्वयीयं विवक्ष्य ।

No. 49. आत्मानात्मविवेक । *Ātmānātma-vivekaḥ* Substance, country made yellow paper, 14×3½ inches. Folia, 9 Lines, 5-6 in a page Character, Bengali Date, ? Appearance, very old, worn out, torn, and almost useless Prose Generally correct Complete

Another copy of the same work

Colophon. इति शङ्कराचार्यविरचित आत्मानात्मविवेक समाप्तः ॥
विवरणभूतपूर्वम् ।

No 50. आत्मषट्कदीपिका । *Ātmashaṭkādīpikā* Substance country made colourless paper, 10×5 inches. Folia, 92 Lines 16-16 in a page Character, Nāgara Date, ? Appearance, very old, and worn out Prose Generally correct. Complete

This codex contains the text of the *A'tmashatkadīpikā*, a famous work on the Vedānta Philosophy, and a translation of it in the Bengali language. Anonymous.

Beginning. श्री श्री श्री श्रीगणेशाय नमः ॥ शुभमस्तु ॥ गुरुभ्यो नमः ॥ श्री ॥ आत्मा
वा इदमेक एवाय कामीन् ॥ — — — — इह परम आख्यं ब्रह्म वे (१) ।
दाव कारणं वापि ।

End. अर्चनावना विपरीतभावनीत्यादकदुरितसङ्गः । परिहृयते (१) परिहृत्य
प्रभृतिशत्रुः । अस्तु ब्रह्म (१) । इति । अभ्यासः अभ्याससमाप्तयेः ।

Colophon. इति श्रीआत्मवट्टकदीपिकाव्याख्यायां ब्राह्मणपरिभाषायां सप्तमीध्यायः ।
समाप्त एव शब्दः ॥ क ख ग घ ङ म भ य रु ल ष ष

विवरणम्—आत्मवट्टकदीपिका काङ्क्षिभाषाव्याख्यानसहिता ।

No. 51. कर्मनिर्णयः । *Karmanirṇayaḥ* Substance, foolscap paper, 17×4½ inches. Folio, 11. Lines, 5-7 in a page Character, Nāgara. Date, ? Appearance, fresh Generally correct Complete

A work treating of qualities and actions as essential to Brahma, the Supreme Being, entitled *Karmanirṇaya*, and consequently belonging to the Dvaita system of the Vedānta Philosophy, by *A'nandatīrtha*.

Beginning. ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ श्रीविद्वत्प्रासाद नमः ॥ ॥ य इत्यने विधीमान
ब्रह्मपूर्वं सदानन्देः । इमाप्रत्ययिने तस्यै सर्ववस्तुसुखे नमः ॥ १ ॥ महा-
नाथीनामचां उपसर्गा. ये उपसर्गमेतन्मूलानुपसर्गजतिः । सद्योजतिः ॥
महद्ब्रह्म आत्मैश्वर्यं विद्यते ता महाभावाः ॥ परस्य ब्रह्मस्य यन्नामिन्द्रादिक
तन्महादेवानां महत् ॥ महद्भि तत्परं ब्रह्म अनेननुचपुर्णैः । तस्यै आत्मा-
रनुचं ब्रह्मेति ॥ न तद् युक्तः ॥ नुतिगुक्तिविरोधान् तथाहि नुतिः ॥ सत्य
विरोधान् ॥ तथाहि नुतिः ॥ सत्य ज्ञानममल ब्रह्म । विज्ञानमानन्द ब्रह्म ।
य. सर्वत्र. सर्वविद् यस्य ज्ञानमयं तपः ॥ तथादेतन्नानामरूपमल
च ज्ञायते ॥

End. नामैश्वर्यं सत्यं ते प्रतिज्ञामि प्रियीदृशि मे ॥ विज्ञानमानन्दमस्मात् दातुः
परापरा (१) विद्वत्मानस्य तदिह इत्यादि नुतिगुक्तिः ॥ ॥ नमो

भाषायायाऽप्रमत्तकीकादयुः (१) । यदा ब्रह्मनादान प्रियाय प्रथमी
पिष्ट (१) ॥ ॥

Colophon. इति श्रीमदानन्दतीर्थैकहस्ताश्रयायैविरचिते कर्मोन्मेषे गमः ॥ ॥
श्रीमच्छ्रीविष्णवे नमः ॥ ॥ पुस्तकालयप्रकाशनाय ।

विरचय—प्राज्ञनिष्ठमुक्ततादित्यितादृशविषयककर्मोन्मेषादयो निबन्धः श्रीमदानन्द
तीर्थविरचितः ॥

No. 52. कर्मोन्मेषः । *Karmahimsatrah Substance country*
made white paper, 13×4 inches. Folia, 9 Lines 2-12 in a page
Character, Nagara. Date, Samvat 1801 Appearance, old Generally
correct. Complete

Another copy of the same work

विरचय—प्राज्ञमु

No. 53. कल्पतरुपरिमलः । *Kalpataru parimalah Substance,*
country made white paper, 16×6 inches. Folia, 44* Lines, 4-11 in
a page. Character, Nagara. Date, Samvat 1805† Appearance, not
very old, partly worm-eaten, and written by different hands Prose
Not correct Incomplete (containing the 4th chapter only)

A commentary on the Vedanta Kalpataru, entitled Parimala
by Apya Dikshita. Complete work published in Bombay

Beginning. श्रीमान्ब्रह्मर्षी (१) नमः आद्यविरचयद्वयदेवात् चक्षुषविषयदीरिति सुख
क्रमेण आगतो तदर्थेदिति (तदर्थेनादिति १) आद्यान् प्रधानकर्मणां आद्य
मीचिनादिति भावः ।

End. कर्मलोपसहितविरचयनर्भेदोपासनात् इत्यर्थे दक्षिण अथमर्थे भाष्यकारा
आमिसां त्रुति भोगमात्रमर्थे (१) + + इत्यां श्रीमत्परी (१) न भवतीति
कर्ममन्त्राया व्याचष्टे तं कर्मलोपमनुमिषादिना ॥ ॥

* The fourth chapter has four sections each having separate folio marks.

† The date is evidently inaccurate, judging from the appearance of the
last five folia, which are older than the rest the date may be 1805, but the
other folia must have been written at a subsequent date.

Colophon. इति श्रीमद्वराहकृष्ण + + + शुभ श्रीमद्वैतविद्याचार्यश्रीविश्वनाथ
श्रीरंगराजाभरिवरसूनीरप्यदीक्षितस्य कृतो वेदांतकल्प + + मयं चतुर्था
ध्यायस्य चतुर्थः (१) समाप्त. श्रीसंवत् १८५५ पीप।

विवरणम्—श्रीपद्मदीक्षितविरचिता वेदान्तकल्पतरुटीका परिमप्याया। अत्र चतुर्थाध्याय-
मात्रं वर्तते।

No. 54. कल्पतरुपरिमलः। Kalpataru-parimalah Substance,
country-made white paper, 14x5 inches. Folia, 364.* Lines 2-9 in
a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1885† Appearance, fresh,
but slightly wormeaten in parts, and written by different hands.
Prose. Not correct. Incomplete (containing only the first chapter and
the first two sections of the second).

The first part of the work noticed last from the beginning
upto the first two sections of the 2nd chapter.

Beginning. श्रीं नमः। श्रीमच्छेनाय नः (१) श्री सरस्वत्यै नमः शुद्धमिदं पदविदमये दिभुत-
मपि तत्र बोधितं प्राप्तेः। अत्र सर्वं शिवमधीयन् यदा मतिं व्याकरीति
कल्पतरुः। कल्पतरुपत्रार्थः (१) अत्र विदुषां विचारः (मादिप्रार्थ १)
सुपद्वय। तदने (तदने १) विचार्येनं नमति नोदं परिष्कारं ॥ १ ॥ यदंती
निविमते (निविमते १) विदुषां व्याख्यानचतुरीभेदाः। सर्वेषामपि विधा-
मयमयकारं ददाति पुनः कवत् ॥ १

End. परं च सिद्धमद्वैदिकतत्त्वोपनिषदं रामस्य पञ्चावतमाध्यायसूत्रकल्पमपि
सुखीकरीतीत्यने प्रपद्येन ॥

Colophon. इति श्रीपाद्वराहकृष्णवि (१) श्रीशुभश्रीमद्वैतविद्याचार्यश्रीविश्वनाथ-
श्रीरंगराजाभरिवरसूनीरप्यदीक्षितस्य कृतो वेदांतकल्पतरुपरिमल इति-
यस्याध्यायस्य द्विः (१) पादः ॥ श्रीमच्छेनाय नमः

विवरणम्—पूर्वोक्तविरचितनिबन्धसारस्वती द्वितीयाध्यायद्वितीयपादानधिकोऽर्थं विषयः।

* Each section of a chapter having separate folio marks like the codex
noticed last.

† The date is written at the end only of the first section of the first chapter.

No. 55. कल्पतरुपरिमलः । Kalpataru-parimalah. Substance, country-made white paper 12×4 inches. Folia, 100. Lines, 6-11 in a page. Character Nāgara. Date, Samvat 1757. Appearance, old, and worn out in parts. Prose. Generally correct. Incomplete

Only the last section of the first chapter of the work noticed last.

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् कल्पतरुपरिमलाख्यनिबन्धोद्यममपादस्य अतुल्यपरिच्छेदमात्रं वर्तते ।

No. 56. कल्पतरुपरिमलः । Kalpataru-parimalah. Substance, country-made white paper, 15×5 inches. Folia, 30.* Lines, 2-9 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, fresh Prose. Not correct. Incomplete

Only the last two sections of the second chapter of the same work.

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् कल्पतरुपरिमलाख्यनिबन्धोद्यममपादस्य केवलं तृतीयअतुल्यपरिच्छेदो वर्तते ।

No. 57. कल्पतरुपरिमलः । Kalpataru-parimalah. Substance, country-made white paper, 15×5 inches. Folia, 122. Lines, 4-13 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1885 Appearance, old, and slightly worm eaten in parts. Prose. Generally correct. Incomplete.

Only the last two sections of the third chapter.

विवरणम्—पुस्तकेऽस्मिन् कल्पतरुपरिमलाख्यनिबन्धोद्यममपादस्य केवलं तृतीयअतुल्यपरिच्छेदो वर्तते ।

No. 58. कैवल्यकल्पद्रुममहितात्ममाम्नाज्यमिदिः । Kaivalyakalpa-druma-mahitātma-sāmrājya-siddhiḥ. Substance, country-made yellow paper, 12×9 inches. Folia, 74. Lines, 16-20 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old, worn out, torn, and writing slightly effaced in parts. Generally correct. Incomplete.

* Each section having separate folio marks.

This codex contains only the first half of the text entitled *A'tmaśāmrājya-śiddhi*, a work on the Vedānta Philosophy, treating of the universal kingdom of the soul, with its commentary under the name of *Kalpadrūma*, by Gaṅgādhara Sarasvatī, a pupil of Rāma-chandra Sarasvatī.

[illegible][illegible]

End of the first half of the Text इत्येव कर्त्तव्यो भवति परवचः पाठः ॥ ५ ॥
 मन्वेदः पश्यतं वेति करति न च अनिवातमज्ञानयोः ॥ तं सर्व-
 लोकेन प्रकृतमविद्या आकाराभिः भिद्यन् तावद्विषयं महता बुद्धिभिस्तु-
 विरः स्वभावाद्गच्छ ॥ २० ॥ २० ॥ २० ॥ ० ॥

End of the Commentary. विष्णुसहस्रनामोक्त्यादिनामनी ग्रन्थस्य समाप्तिः ।

इति स्पष्टतरं दर्शयतीति आत्मनामएवात्मसामान्यत्वम इति सिद्धं ॥ ५४ ॥
 श्रीः । विधूय विमतध्यातमातरे परिशीलितं प्रतीचि जगदध्यासादधारी
 पोऽयं दर्शितः ॥ श्रीः ॥

Colophon of the Commentary इति श्रीमत्परमहंसपरिभाषकाचार्यश्रीमदानन्द
 सरस्वतीपुत्रपादशिष्येण गंगाधरसरस्वत्याज्यभिरुक्ता विरचितायामात्म
 सामान्यसिद्धिनाम्न्यायां कैवल्यकण्ठदुःसाध्यायामधारीपत्रकरणाया पूर्वाह्णं
 सप्तपुष्पे ॥ ० ॥

विवरणम् - आत्मसामान्यसिद्धिनामकस्य वेदान्तनिबन्धविशेषस्य कैवल्यकण्ठदुःसाधिका
 श्रीगंगाधरसरस्वतीविरचितः ।

No 59. सटीकगौडपादोद्यभाष्यम् । *Sattika gauda-pādīya-bhāṣyam*
 Substance, country, made white and yellow paper, 16×8 inches. Folia,
 31. Lines, 8-17 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, fresh. Verse and prose. Generally correct. Complete (except
 only the second and third chapters)

This codex contains the text of Gauda-pādīya-lārikā, or
 verses on the Advaita system of the Vedānta Philosophy, with
 the gloss of Śaṅkarācārya and its commentary by Bhagavadānanda,
 a pupil of Suddhananda.

Beginning of the Commentary श्री श्रीगणेशाय नमः आत्मसाधनयोगार्हं प्रतिपाद
 यता तत्त्वव्यतीकृत्य इतस्तु निष्कालमर्थादुक्तमिदानीं तन्निष्कालमुपपत्ति
 प्राधान्येनापि प्रतिपन्नं सुश्रवणमिति दर्शयितुं प्रकरणांतरमवतारयन्नादी
 दृष्टान्तिभ्यः (३१ १) यं तच्छिन्ने इह संमतिमाह

Beginning of Śaṅkarabhāṣya श्रीं नमः प्राप्ते इति न विद्यते इत्युक्तमिदं
 मेवादितीयमित्यादितुल्यं आत्मनमात्रं तद्विषयत्वादि इतस्तु नैतत्त्व शरतोऽ-
 धारयितुं (अधारयितुं १) मिति द्वितीयं प्रकरणांतराभ्यन्ते पितृव्यस्य (दस्य १)
 भावी नैतत्त्वमसत्यत्वमित्येव कस्य सम्बन्धो वास्तव्याध्यात्मिकानां भावानां
 पदार्थानां अत्रवयवत्वमानानामाहुः कथमिति (कथयन्ति १) मनोविषय प्रमाद-
 कुत्तया नैतत्त्व इत्युक्ता चेतस्त्वानामिति अतः शरीरमध्ये स्थानं यथा
 तत्त्वं हि भावा उपलब्धेर्वा भवेत्तद्वत्त्वादि न हि शरीरात् तज्ज्ञातुं
 वितया भवितुमर्हति ॥ ० ॥

Beginning of the Text. श्री ० वैतथ्यं सर्वभाषाणां सत्र आहुर्मनीषिणः अंतस्यानाहु (१)

भाषाणां संवातलेन हेतुना १

End of the Text. न कश्चिज्जायते श्रीवः संभवोऽस्य न विद्यते । एतत्तदुत्तमं सर्वं यत्

विद्यते प्रजायते ३८

End of Sāṅkarabhāṣya. तस्मान्न कश्चिज्जायते जीव इत्येतत् पूर्वपूर्वायत्नेनीक्रान्ता

मथानामितदुत्तमं सर्वं यद्यिन् सर्वसदये ब्रह्मस्यैवभावमपि किंचिन्न जायत
इति ३८

Colophon of Sāṅkarabhāṣya इति श्रीसीर्विदभक्तपुष्पपादत्रिपथ परमहंस-

परिव्राजकाचार्यस्य ब्रह्मरभसवतः कृतानाममग्राव्यविरचयेऽहंताव्यं द्वितीयं
प्रकरणं समाप्तम् ३

End of the Commentary. स्वभाषतोऽत्रलं हेतुकर्तव्यं तत्रैव हेतुमन्मदाह अत इति

हेतुंतरमेव स्पष्टयति यथादिति सत्तावहे व्यापते पूर्वेषु संवेचिति शिवः
इतिमथोऽहंताप्रकरणपरिसमाप्तिं धीमवति ३८

Colophon of the Commentary. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमच्छुक्लानंद-

पुष्पपादत्रिपथमगवदानंदेन विरचितायां श्रीकृपादीवभाषटीकायामहंताप्रका-
र्यं द्वितीयं समाप्तमगमत् ३ ॥

विरचयम्—श्रीमत्पदानन्दकृतटीकासम्पन्नितप्रह्वरभाष्योपेतश्रीकृपादीवकारिकावरीऽयं निबन्धः ।

पुनर्लिखितम् कैवलं द्वितीयद्वितीयप्रकरणे विद्यते । तत्र द्वितीयं प्रकरणं नैतव्याख्यं, द्वितीयद्वि-
हंताव्यमिति ।

No. 60. सभाष्योत्तरगोता । *Sabbāshyōttaragītā.* Substance, country-made colourless paper, 14×5 inches. Folia, 22. Lines, 11-12 in a page. Character, Nāgara. Date, 1. Appearance, very old, and worn out. Verse and prose. Generally correct. Incomplete (upto the end of the 2nd chapter only.)

This codex contains the text of the *Uttaragītā* with the gloss of *Gauḍapādāchārya*.

Beginning of the Gloss. श्रीमदाख्ये नमः । अहं ईदं सविदानन्दमवाप्तमगमोपर ।

आत्मानमविलाधारमात्रयेभीष्टसिद्धये । इह सख्यु भववान्मूर्खो भक्त्येव
भवदुपदिष्टमात्रतलोपदेष्टं विषयभीषावस्थेन विष्णुय पुनर्देवाभवत्स
प्राहुं भववत्तं प्रच्छति ।

इति अष्टमं सूत्रं दत्तं इति ज्ञानमात्रस्य वाच्यतायाः अर्थः इति सिद्धं ॥ १४ ॥
 श्रीः । विष्णुः विमलवर्णः इति परिशिष्टेन प्रतीयते अष्टमं सूत्रं दत्तं
 श्रीः इति ॥

Colophon of the Commentary. इति श्रीमत्पद्मसंहारपरिभाषकाचार्यश्रीमदामर-
 चरमतीपुत्रपादनिवेद्यं देवाचरचरमत्याचार्यभिरुक्तं दिव्यवितायाः सा-
 माज्यामिद्विद्यायाः केवल्यकल्पद्रुमायाः आचार्यविरचितायां पुष्पाङ्गे
 सप्तमे ॥ ० ॥

विषयम् — आत्ममात्रावशिष्टविनाशकस्य वेदान्तनिबन्धविषयस्य केवल्यकल्पद्रुमाभिपटीका
 श्रीमतामरचरमतीविरचिता ।

No. 59. सटीकगौडपादोद्यमायम्. *Saṭka-gauḍa-pādīya-bhāṣyam.*
 Substance, country-made white and yellow paper, 16×8 inches. Folia,
 31. Lines, 8-17 in a page. Character, Nāgara. Date, 1. Appearance,
 fresh. Verse and prose Generally correct. Complete (except
 only the second and third chapters).

This codex contains the text of *Gauḍa-pādīya-kārikā*, or
 verses on the Advaita system of the Vedānta Philosophy, with
 the gloss of Śaṅkarācārya and its commentary by Bhagavadānanda,
 a pupil of Suddhānanda.

Beginning of the Commentary. श्री श्रीमच्छेसाय नमः आत्ममात्रावशिष्टं प्रतिपाद-
 यता तत्त्वत्वमीकृत्य ईदृशं निष्कालमर्थादुक्तविधानीं तन्निष्कालमुपपत्ति-
 माधानेनापि प्रतिपत्तुं सुशक्यमिति हर्षयितुं प्रकरणांतरमप्युक्तमात्रादौ
 इदं प्रतिपाद्य (यत् ?) श्री तन्निष्कालमर्थादुक्तमात्रादौ

Beginning of Śaṅkarācārya. श्री मनः प्राप्ते ईदं न विद्यते इत्युक्तमेक-
 मित्येवमिदं निष्कालमर्थादुक्तविधानीं आत्ममात्रं तन्निष्कालमुपपत्ति-
 माधानेनापि प्रतिपत्तुं सुशक्यमिति हर्षयितुं प्रकरणांतरमप्युक्तमात्रादौ
 इदं प्रतिपाद्य (यत् ?) श्री तन्निष्कालमर्थादुक्तमात्रादौ
 भावी वैतथ्यमप्युक्तमिति नमः कस्य उच्यते शास्त्राध्यायिकाणां भावानां
 पदार्थानां अप्रत्यक्षमप्युक्तमिति नमः कस्य उच्यते (कस्यचित् ?) मनोविषयः प्रमा-
 नः कस्यः वैतथ्यं ईदं न विद्यते इत्युक्तमिति नमः कस्य उच्यते शरीरात् तन्मात्रं
 तत् इति भावा अप्रत्यक्षमप्युक्तमिति नमः कस्य उच्यते शरीरात् तन्मात्रं
 इति नमः कस्य उच्यते शरीरात् तन्मात्रं इति नमः कस्य उच्यते शरीरात् तन्मात्रं

Beginning of the Text. श्री • वैतथ्यं सर्वभावानां स्वप्न आहर्त्मनीविषः अस्तस्यानात् (?)

भावानां संवातत्वेन हेतुना १

End of the Text. न कश्चिज्जायते जीवः संभवोऽस्य न विद्यते । एतत्तदुक्तं सत्यं यत्र
किञ्चिन् प्रजायते ४८

End of Sāṅkharabhāṣya. तस्मान्न कश्चिज्जायते जीव इत्येतन् पूर्वमुपायत्वेनीकानां
सत्यानामस्तदुक्तं सत्यं यच्चिन् सत्यस्वरूपे त्रयस्यासमाधमपि किञ्चिन्न जायत
इति ४८

Colophon of Sāṅkharabhāṣya. इति श्रीगीर्वाणभगवत्पूज्यपादमित्रयुक्ता परमहंस-
परिभाषकाचार्यस्य संस्कारभगवतः कृतावामनशास्त्रविहरणेऽर्चितायां तृतीयं
प्रकरणं समाप्तम् १

End of the Commentary. सभाषतोऽमलं हेतुवर्तकं सर्वत्र ईश्वरमाह यत इति
ईश्वरमेव स्पष्टयति यथादिति सप्तमं व्यापते पूर्वेषु दधीजिति शिवः
इतिशब्दोऽर्चिताप्रकरणपरिसमाप्तिं धोतयति ४८

Colophon of the Commentary. इति श्रीमत्परमहंसपरिभाषकाचार्यश्रीमच्छुहानंद-
पूज्यपादमित्रयुक्तभगवदानंदेन विरचितायां गौडपादीयभाष्यटीकायामर्चितायां
तृतीयं समाप्तमगमत् १ ॥

विहरणम्—श्रीभगवदानन्दकृतटीकासम्पन्नितमहर्षभाष्योपेतगौडपादीयकारिकावृत्तिः ।
पुनर्द्विजन् केषम् द्वितीयतृतीयप्रकरणे विद्येते । तत्र द्वितीयं प्रकरणं वैतथ्यात्, तृतीय-
चैतायामिति ।

No. 60. सभाष्योत्तरगोता । Sābhāṣhyōttaragītā. Substance,
country-made colourless paper, 14×5 inches. Folia, 22. Lines, 11-12
in a page Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, very old,
and worn out. Verso and prose. Generally correct. Incomplete (upto
the end of the 2nd chapter only)

This codex contains the text of the Uttaragītā with the gloss
of Gaudapādāchāryya.

Beginning of the Gloss श्रीभवान्ये नमः । अखंडं सच्चिदानन्दमवाचनसंगोचरं ।
आमानमसिद्धाधारमात्रवेधीटसिद्धये । इह खलु भगवानर्जुनी धर्मक्षेत्रे
भगवदुपदिष्टमात्मतत्त्वोपदेशं विषयमीश्वरत्वेन विष्णुश्च पुनस्तदेवात्मतत्त्वं
शान्तं भगवन् पृच्छति ।

अपि ब्रह्मैव तदन्तु पुनः । 'आद्यस्य' जगती यदैव जननी दृष्टा मता तन्मूर्तेः
 नामानामविधारणादपरितं तर्त्वानि (?) कथितं सुधीः । लक्ष्मीः नारायणः
 कथितं मत्स्योपीदयः मताः । रितमीति पदस्य' यत् इति दामपरं (?) यदः ।
 आदावोत्तरवादश्च औपवादस्त' परं । मायावादीमतस्यवादस्तः साधन-
 वादस्तः मुक्तिवादस्तथाप्यथ ग्रंथाः बहुमी ज्ञानान् ॥

End.

तदन्तरात्मानं तद्वत् प्राप्तं ततः परमात्मानं प्रतिपद्यते शैवेयीमुत्तमं कथितं
 ब्रह्मविद्यायां (?) इति सप्तवीथी (अथवीथी ?) शीघ्र इति निर्दिष्टं ॥ ०॥ ०॥
 नामानामपुराणवेदस्यनाम्नामीष्य आग्राप्तिनामीडे भेदविरीथिना निज-
 निजव्याख्यानमुक्ताविना (?) । वीथीवेदमन्त्रं निजमुक्तिमाह्वीयमुक्ते-
 न्ततः प्राप्नोति निवेकनिर्मलविद्यः सत्यः प्रमत्तः च ॥ ०॥ ०॥ ०॥ ०॥ ०॥ ०॥

Colophon.

इति श्रीलक्ष्मीनारायणदाससंस्कृतलक्षणवीथीः समाप्तः ॥ ०॥ ०॥ अक्षरान्ताः
 १६३२ ॥ श्रीरत्न त्रिवेणी च ॥ ०॥ ०००००००० ॥

विवरणम्—श्रीलक्ष्मीनारायणदाससंस्कृतलक्षणवीथीः कथितं दानि कथितं विवेकः ।

No. 62. तत्त्वमुक्तावली । Tattva-muktāvalī. Substance, country-
 made yellow paper, 12×6 inches. Folia, 12 Lines, 7 in a page.
 Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old. Verse. Generally
 correct. Complete.

A work in refutation of Māyāvāda or the separate existence of
 Māyā (ignorance), entitled Tattva Muktvāvalī, by Pūrpānanda
 Kavichakravartin, a Gauḍa Brāhmaṇa.

Beginning. ॥ श्रीरामः ॥ अनुवर्तमानपात्रा ब्रह्मपालकात्मनश्चतुस्तमाभ्याममी-
 नद्वयानः ॥ बहुकिंचविद्यान् सन्नेयस्या विद्यान्ः स जगति धृतमात्रः
 पुत्रुकीडातिभाजः ॥ १ ॥ धीराधिबीज्यं अमृतानुसारी प्रातः पुराणं
 पठति ब्रह्मार्थं ग्रथीति भक्तः प्रविधानपुष्पे च'वादेतात्पर्यनिविष्टवेताः ॥ २ ॥
 औपायनीरेकमतां विद्यायां भेदमयीः व्यापयति च पुण्याः । दुर्ति कुठि
 तमवज्ञप्रभावं कृतानुमानं बहुधा मनोति ॥ ३ ॥ औपीयं अद्यपी भिन्नः
 परिच्छिन्नो यतः सदा । इत्यादि बहुवी अस्या अनुमानेन उततः ॥ ४ ॥
 ननु चटपटयोरेकं चटेत यत् प्रमथन्त्यात् अमथीर्नहि यदि तदद्वयमाद्वय-
 वमैयमिव स्यात् ॥ ५ ॥ साक्षात्कृतमसीति वेदविषय (') वाक्यं तु कवि-
 यते तस्यामे कुर्वते स्वकीयमार्गदेर्पयित्वा जनि । तच्छब्दो न्ययमेक

Beginning of the Text. अमुं उवाच ॥ यदेकं निखलं ब्रह्म श्रीमानीतं निरञ्जनं ॥
 अथतर्कमविशेयं विनाशोपनिवर्त्तिनं ॥ १ ॥ आरब्धं योगनिर्मुक्तं हेतु-
 साधनवर्जितं ॥ इदं पातु न भयं प्राणं येन सदात्मकं ॥ २ ॥ तत्त्वत्वादेव
 सुखेन यज्जगन्नादमुद्रि केनच ॥

End. (आदि)

Colophon. इति श्रीगीतपादाचार्यविरचितायां उत्तरगीताख्याव्याख्या द्वितीयाध्यायः ॥
 श्रीभक्तान्ते नमः ॥

विदरसम्—श्रीगीतपादाचार्यविरचितमावसहितगीतगीताद्योऽयं निबन्धः ।

No. 61. तत्त्वबोधः । Tattwabodha. Substance, country-made white paper, 12×4 inches. Folia, 189. Lines, 6-10 in a page. Character, Bengali. Date, S'aka 1632. Appearance, very old. Verse and prose. Generally correct. Complete.

A work on the Vedānta philosophy, entitled Tattwabodha, complete in six lectures, viz., (1) Īś'varavāda or a discussion on the existence of God, (2) Jīvavāda or a discussion on the nature of the soul, (3) Māyāvāda or a discussion on Māyā or illusion, (4) Utpattivāda or a discussion on creation, (5) Sādhana-vāda or a discussion on religious service, and (6) Mukti-vāda or a discussion on salvation. Compiled by Lakshminārāyaṇa Dāsa.

Beginning. श्री नवी गवेषाव ॥ सङ्कीर्णवृत्तासुखेन प्रकृतिर्वस्येच्छया सम्बद्धा
 ज्ञानादिमयकारिणी भवति यथाहूपवावत्तया ॥ तत्त्वज्ञेयविशेषपर्यभिनि-
 यन्नाध्यमेति त्वं यत्र मानदशास्थितेव प्रकृतेर्ब्रह्मापराधो स्थितिः ॥ जीवो
 यत्प्रतिविम्बकोऽनुभवेन मुञ्क्ते च कार्ये फलेऽविद्यायां निमग्नः परापर-
 मया ज्ञासीदयोध्यां विना शय्या चिन्मयैव कारकमयो मेतमग्राह्यं यदं
 यद्वाप्य निरपेक्षया यन्मु विना मुक्तिरदालुगमो ॥ अन्तर्धानितयेव जीव-
 ददो जीवेतु कारकमयेऽविद्यायां विवक्ष्यं यन्म सकलमभिः(१) अदपच्युतिः ॥
 कार्ये कारकमभि तत् प्रतिनिधि प्राप्ताभिका विद्यया रूप व्यापकदपमा-
 मविषयस्तादो न तैदीक्षितं ॥ सगामानवतेपि जीवजडयोर्ब्रह्मणि सगामानं
 देवर्तं जगत्तः सदपकलया विद्यानि यत् सत्तया । यत्तेः प्रकृतमती विदे-
 कारवे तद्वेति सत्त्वे जगुर्देवा यन्म यदेव जीवजडयोर्ब्रह्मण्यं कारकं ।
 प्रकृते यत्त परापरी च अदचिद्वे विद्याराधने निर्वाचे सन्तु चादभुते सय-

अपि ब्रह्मैव तद्वत् पुनः । आद्यन्धं जगती यथैव मनसो दृष्टा सतां तत्कृती
नामाभासविचारवाच्यपरितं तर्ह्येति (१) कथितं सुधीः ॥ सखीः मारायचः
कथितं तत्त्वबोधोदयः सतां । तितर्ह्येति वद्व्यं यत् यदि दामपरं (१) परः ।
आदावीवरवादय औपवादस्ततः परः । मायावादीस्तत्त्ववादस्ततः साधन-
वादकः मुक्तिवादस्तथाप्यत्र त्रैयाः ब्रह्मोक्तमान् ॥

End.

तदन्तरात्मानं प्रथमं प्राप्य ततः परमात्मानं प्रतिपद्यते तैत्तिरीयान्तात्पर्यम्
ब्रह्मविद्यायां आदौ (१) इति सखीधी (सखीधी १) नीच इति सिद्धं ॥ १ ॥
नामाभासपुराणवेदवचनान्तात्पर्यं आशाश्रितान्ते भेदविरुधितो निज-
निजस्थानाख्यानसुखादिनां (१) । पीपायेदमन्तकृतं निजगुणैर्गोपनीय-
मन्तः शास्त्रज्ञानविषयकनिर्गलधियः सतः प्रसक्तं च ॥ १ ॥ १ ॥ १ ॥ १ ॥
इति श्रीमत्तैत्तिरीयपुराणसंस्कृतसंस्कृतसंस्कृतः समाप्तः ॥ १ ॥ शब्दाः
१६११ ॥ श्रीराम त्रिपराय च ॥ १ ॥ १ ॥ १ ॥ १ ॥

Colophon.

विशेषम्—श्रीमत्तैत्तिरीयपुराणसंस्कृतसंस्कृतसंस्कृतः कथितं दानिकनिबन्धविशेषः ।

No. 62. तत्त्वमुक्तावली । *Tattva-muktāvalī*. Substance, country-
made yellow paper, 12×6 inches. Folia, 12. Lines, 7 in a page.
Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, old. Verse. Generally
correct. Complete.

A work in refutation of Māyāvāda or the separate existence of
Māyā (ignorance), entitled *Tattva Mukta-āvalī*, by Pūrṇānanda
Kavichakravartin, a Gauḍa Brāhmaṇa.

Beginning. ॥ श्रीरामः ॥ अनुगतजनपाला मूर्ध्नुपालकालकचतुरतमालगामनी
नन्दबासः ॥ बहुकिरचविमानः सन्नेत्रस्या विमानः स जयति धृतमासः
पुत्रकीर्तिभासः ॥ १ ॥ पीराधिकीयं समतानुसारी वातः पुराचं
पठति प्रकाशं यथेति भक्तः प्रविधानपूर्वकं संपादयतामर्थनिश्चितेताः ॥ २ ॥
ओवाकनोदेकसमं विद्वान् भेदमयोः व्यापयति च मुक्ता । मुक्तिं मुक्तिं
संवचनप्रमाणं ललानुमानं बहुधा तर्ह्येति ॥ ३ ॥ ओवीयं ब्रह्मो भिद्यः
परिच्छिद्यो वत, सदा । प्रत्यादि ब्रह्मो त्रैया अनुमानेषु द्वैतः ॥ ४ ॥
ननु सटपटयोदेकं घटेत वक्तुं प्रमेयत्वान् चमथीर्नहि नहि तद्वदयथावत्
प्रमेयधैव स्यात् ॥ ५ ॥ साक्षात्समसीति वेदविषय (१) वाक्यं तु यदि-
चते तस्याथे कुर्वते स्वकीयमतनिर्देशपर्यन्ता मतिः । तत्त्वतो प्रयमेक

भेदक इह तं यत्र भेदो यतः पक्षो भीषमिता तमिव न हि तदाकाशे
एवाह्वयः ॥ ६ ॥

End.

मुष्णामुष्णगुणितवाक्ये सद्यसि दीर्घं खली न जानु मुचं । मणिमयमन्दिर-
मध्ये पञ्चमि हि पिपीलिका चिह्नम् ॥ ११८ ॥ ये भगवता इति धीर्जनने तु
दीर्घं यद्यनु नाम मुच्यते न मुचं (१) मुच्यते । आलोकयन्ति किल ये य
मुचं न दीर्घं तं साधयः परमभी परितोषयन्ति ॥ ११९ ॥ पूषांन्दकविः
कृतिभेदवती भीषल भेदाश्रिता तत्त्वतत्त्वविवेकवाक्यमुभया श्रीविष्णुमन्त्र-
मया ॥ साधो मुष्णपदप्रबंधमपुरा तत्पठ्यता ह्युता भी भी भीमवती
तया (भागवतीतया ?) मनसि चेद्विनिर्भेदाश्रिता ॥ २० ॥ नामालंकार-
मुक्ता, बहुमधुरपदवाचसम्प्रद्वितयोः पीयूषप्रवाहप्रकरमुल्लिखिता वाच-
सम्प्रवाहयोगी विज्ञानानन्दकमणि (: ?) मुष्णतत्त्वमुभयादीवलीमिण हीनी
(ना ?) मन्त्रानां कंदर्पे निवसतु सततं तत्त्वमुक्तावलीय ॥ १२१ ॥

Colophon.

इति श्रीगीकपूर्णांन्दकविचक्रवर्तिविरचिता तत्त्वमुक्तावली भाषावाद्वयवी
समाप्ता ॥

विवरणम्—श्रीपूर्णांन्दकविचक्रवर्तिविरचितभाषावाद्विद्वत्तत्त्वमुक्तावलीनामकीर्त्य निबन्धः ।

No. 63. तत्त्वमुक्तावली । *Tattwa-muktāvalī*. Substance, country-
made colourless paper, 10×5 inches. Folia, 11. Lines, 8-9 in a
page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, very old, worn
out, torn, and writing effaced throughout. Verse. Not correct. Complete.

Another copy of the same work.

विवरणमुक्तपूर्वम् ।

No. 64. तत्त्वमुक्तावली । *Tattwa-muktāvalī*. Substance, country-
made yellow paper, 18×4 inches. Folia, 8. Lines, 6 in a page.
Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old. Verse. Generally
correct. Complete.

A third copy of the same work.

विवरणमुक्तपूर्वम् ।

No. 65. तत्त्वयोगविन्दुः । *Tattwa-yogavinduh.* Substance, country-made white paper, 9×3 inches. *Folia*, 22. *Lines*, 2-9 in a page. Character, *Nāgara*. Date, *Samvat* 1847. Appearance, old, and slightly worm-eaten in parts. Prose. Generally correct. Complete.

This codex contains a work treating of several kinds of *Rāja Yoga*, entitled *Tattwa-yogavindu*, by *Paramahansa Rāmachandra*.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥ श्री श्रीनिरंजनाय ॥ अथ राजयोगप्रकारो लिख्यते ॥ राजयोगस्य इदं कथं येन राजयोगेन अनेकराज्यभीयसम एव ॥ अनेक-
वार्षिकविनोदमेव च सम्य एव बहुतरकात् शरीरस्थितिर्भवति । स एव राजयोगः ॥ तस्य एते मेद. (दाः १) ॥ क्रियायोगः ॥ ज्ञानयोगः ॥ लयायोगः ॥ हठयोगः ॥ कर्मायोगः ॥ लययोगः ॥ ध्यानयोगः ॥ मनयोगः ॥ लक्ष्ययोगः ॥ वाचनयोगः ॥ शिवयोगः ॥ शक्तयोगः ॥ अद्वैतयोगः ॥ राज योगः ॥ सिद्धयोगः ॥

End. आसनं इदं कर्तव्यं ॥ पवनः स्थिरः कर्तव्यः ॥ एतादृशः क्षणिक्रियमः सिद्धस्योक्तं (१) ॥ ॥ ॥ अथःपञ्चमाध्यायं यदा बहुज्ञानदः स्वकपेण प्रकाशते सद्गति योगः कथ्यते । राज + + + अक्षयदुःखनाम कथनं ।

Colophon. इति श्रीपरमहंसा (१) श्रीरामचंद्रविरचितया तत्त्वयोगविन्दुः समाप्तः ॥ एवमस्तु ॥ श्रीराम् ॥ संवत् १८४७ ॥ रामः रामः ॥

विवरणम्—श्रीरामचंद्रविरचिततत्त्वयोगविन्दुनामकराजयोगविवरणः क्षणिक्रियमः ।

No. 66. तत्त्वप्रकाशिकाव्याख्या । *Tattwa prakāśikāvyākhyā* Substance, country-made colourless paper, 12×5 inches. *Folia*, 44. *Lines*, 10-11 in a page. Character, *Nāgara*. Date, ? Appearance, very old, worn out, torn, and writing destroyed in parts. Prose. Generally correct. Incomplete.

A commentary on *Tattwa Prakāśikā*. Anonymous.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीमदानंदतीर्थभगवत्पादाचार्येभ्यो नमः ॥ श्रीराम् ॥ शुभं भवतु ॥ श्रीम् । लक्ष्मीकरतन्त्राभोजनान्नमोदपदाभुज ॥ प्रथमाभि-
हृत्यर्थं द्विस्तापकवर्तिनं ॥ श्रीमदानंदतीर्थपाचार्यवर्याबुद्धय ॥ शिवेद्रादि-
श्रीरीशुपानादध्यादभिवादये ॥ १ ॥ जयतीर्थमुज्ज्वला भगवत्काक मुहमपि
तत्त्वप्रकाशिकाव्याख्यां यथासति विवृणुते ॥ २ ॥

मेदक 'रहल' तन मेदी यतः यही खोपमिता खमिष न हि तदाकार्य
एतादृशः ॥ ६ ॥

End.

गुणायुष्यगुणितवाकी शगयति दीपं खली न जातु गुच्छ । मणिमयमन्दिर-
मध्ये यमसि हि विप्रीलिका शिष्टम् ॥ ११८ ॥ ये मन्त्रा इतमिथी तनुने तु
दीपं यशस्तु नाम गुणयुष्यगुच्छं (?) गुणयः । चाभीकयसि किल वै च
गुच्छं न दीपं ते सापयः परमभी परितोषयसि ॥ ११९ ॥ पूर्णानन्दकवेः
हविर्भगवती जीवस्य मेदादिता तस्यातस्यद्विदेकराहयभगा श्रीविष्णुभक्त-
मता ॥ साध्वी सुधूपदपदमधुपुरा तप्ययतां ययतां भी भी भीमवती-
भमा (भगवतीभमा ?) ममसि चेदमिर्भवेद्विज्ञिता ॥ १२० ॥ माभालंकार-
युक्ता खदुमधुरपदवाचसहस्रविंशतीः श्रीयुष्यगुणायुष्यगुणितवाकी चारु
सर्वोत्कृष्टांशो विशाखाभन्दैकयुग्मि (: ?) गुणयुष्यगुणितवाकीपदीयेन श्रीनी
(ना ?) मन्त्रागो कंडर्पे निवसतु यततं तत्त्वमुक्तावलीयं ॥ १२१ ॥

Colophon.

इति श्रीगीर्णपूर्णानन्दकविचक्रवर्तिविरचिता तत्त्वमुक्तावली मायावादपूवशी
समाप्ता ॥

विवरणम्—श्रीपूर्णानन्दकविचक्रवर्तिविरचितमायावादपूवशस्तत्त्वमुक्तावलीनामकीऽयं निबन्धः ।

No. 63. तत्त्वमुक्तावली । Tattva-muktāvalī. Substance, country-
made colourless paper, 10×5 inches. Folia, 11. Lines, 8-9 in a
page. Character, Nāgara. Date, f Appearance, very old, worn
out, torn, and writing effaced throughout. Verso. Not correct. Complete.

Another copy of the same work.

विवरणम्—पूर्णम् ।

No. 84. तत्त्वमुक्तावली । Tattva-muktāvalī. Substance, country-
made yellow paper, 18×4 inches. Folia, 8. Lines, 6 in a page
Character, Bengali. Date, f Appearance, old. Verso. Generally
correct. Complete.

A third copy of the same work.

विवरणम्—पूर्णम् ।

No. 68. पञ्चदशी सटीका । *Pañchadaśī Satikā.* Substance, country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 138. Lines, 8-10 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old, and written by different hands. Verse and prose. Generally correct. Complete. *

This codex also contains the text of Pañchadaśī and its commentary, Padadīpikā.

विवरणमूलपूर्वम् ।

No. 69. पञ्चदशी सटीका । *Pañchadaśī Satikā.* Substance, country made white paper, 12×5 inches. Folia, about 200. Lines, 3-12 in a page. Character Nāgara. Date, ? Appearance, very old, worn out, torn, and written by different hands. Verse and prose. Generally correct. Complete.

Another copy of the same work. The folia are in such disorder that it is with great difficulty that the complete work can be made out.

विवरणमूलपूर्वम् ।

No. 70. पञ्चदशी सटीका । *Pañchadaśī Satikā.* Substance, country-made yellow paper, 13×6 inches. Folia, 46. Lines, 6-12 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct. Incomplete (two chapters only).

Another (incomplete) copy of the same work.

विवरणमूलपूर्वम् ।

No. 71. पञ्चोक्तिविवरणम् । *Pañchōktiravivaraṇam* Substance, country-made white paper, 7×3 inches. Folia, 14. Lines, 5-7 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, not very old. Prose. Generally correct. Complete

* पुनः कस्यास्य प्रारम्भिकस्य त्र्योक्त्योऽधिको दृश्यते श्रीमच्छेनय नमः ॥ यद्व्याख्यायमानं यद्विग्रहान्विनीयते । ते मत्ता सविदानदं कुर्वन्त्यात्मदीपिकायाम् ।

End. (नामि)

Colophon. (नामि)

विररथम्—तत्त्वप्रकाशिकाव्याख्यादीयं विररथः ।

No. 67. पञ्चदशीव्याख्या । Pañchadaśīvyākhyā. Substance, country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 188. Lines, 1-20 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1634. Appearance, very old, worn out, torn, and writing spoiled in parts. Verse and prose. Generally correct. Incomplete (having only 13 chapters out of 15, chapters 13 and 14 are wanting).

This codex contains the text of the Pañchadaśī, a famous work on the Advaita system of the Vedānta Philosophy, and a commentary, entitled Phadadpikā, by Rāmākṛishṇa, a pupil of Vidyāranya.

Beginning of the Commentary. श्रीगुरुर्वि नमः ॥ श्रीम् ॥ नमो श्रीभारतीतीर्थ-
विद्यारण्यमुनीवर्ये । प्रत्यक्षस्वविरचितं ज्ञायते पददीपिका ॥ १ ॥

Beginning of the Text. नमः श्रीमन्निरुद्धमुखादात्मजगन्ने ॥ सविभाषमहानीद-
वाद्यथायैककर्मणे ॥ १ ॥ तत्प्राज्ञान्तरुद्धसंवेदनिर्मलधेतुः । सुखरीधाय
तत्त्वस्य विवेकीयं विधीयते ॥ २ ॥

End of the Text. श्रीमातृविहरीनेन ब्रह्मानंदेन सर्वदा ॥ पाशाय प्राविशः सर्वान् प्राकि
तान् ब्रह्मानन्दान् ॥ १० ॥ १५ ॥

End of the Commentary. संक्षुप्तमंदरमि ॥ ब्रह्मानंदमि ।

Colophon of the Commentary. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्रजकाचार्यश्रीभारतीतीर्थ-
विद्यारण्यमुनिविरचितं श्रीरामलक्ष्माण्यविदुषा विरचितं ब्रह्मानंदे-
विषयानंदी नाम पंचमोऽध्यायः ॥ १ ॥ १३ ॥ ॥ इति पंचदशीतमं प्रकरचोद-
नपूर्वम् ॥ ॥ श्री ॥ संवत् १६३४ ॥ आषाढ शुद्ध १५ मगदिने
निमित्तं दत्तारामोपाधिकाशनाभिधानेन काशीमध्ये दधमभुः । कल्पा-
भूयान् ॥ श्रीलक्ष्मणे नमः ॥

विररथम्—सटीकपञ्चदशी । तस्य पञ्चदशमु प्रकरचोदु नवीदमचतुर्दशकरचो न स्तः ।

सर्वेदने यज्ञानं प्रवक्ष्यति (१) पितृर्नावा स्वनाथा चीपर्महारं दर्शयति ।
 अनन्तायमसिद्धार्थमुदयाकरसूनुना ॥ ईश्वरप्रत्यभिज्ञेयसुग्लेनोपपादता ।
 यस्य कस्याविश्वस्योदान् आत्माद्यपेक्षा विदिति सर्वोपकारिकात्सुक्तम् अथ-
 नेन सिद्धिः परापररूपा यथा स्यादिति सहाकलं सदाकारस्य पुनः श्रीमा-
 नुषलदेवोऽप्यपरममुहरिदं शाश्वतकार्योदिति प्रसिद्धा ज्ञः प्रवर्तत इति
 प्रवर्तनादारेण चीपुपदीतो (१) भवति इत्युभयमभिहितं इत्यभिहितं इदं
 गमनानुपपत्तिस्तैरालौकिकं त्रिं १८ ॥

Colophon of the Commentary इति श्रीमद्भगवद्गीतासुप्रसिद्धायां भगवद्गीतासुप्रसिद्धायां
 प्रत्यभिज्ञासूत्रविमर्शिन्यां सत्त्वाद्यसहायिकायां प्रथमपादिकम् ॥ १ ॥ एषाभि-
 नवगुणेन सुवार्थप्रविमर्शिनौ रचिता प्रत्यभिज्ञायां सची ॥ तिरमपुरा ॥ वाक्य-
 प्रमाद्यदलसहभागनार्याः सास्त्रीपदीनमुपपादितः (ललितः ?) सहाय्यान्
 भीमान् सान् ललितयांच न सत्यपुनर्मुद्राकर्तव्यमिह श्रीशिवितुं समीपः
 आत्मानमभिज्ञाय विवेक्तुं योऽन्यदिति तेषां भीतेन किं कार्यं प्रवर्तयितुं
 चीपमिति ॥ समस्तम् ॥ समाप्त ईश्वरप्रतिभिज्ञा (प्रत्यभिज्ञा ?) ॥

विरचयन्—श्रीमदभिनवगुडाचार्यविरचितविमर्शनीनामसिद्धिदेवकीर्णसद्वर्तनचरप्रत्यभिज्ञासूत्र-
 वदीयं निबन्धः ।

Prabodha-Sudhakarāḥ Subhāṇo,
 No. 74. *प्रवक्ष्यसुधाकरः* *Prabodha-Sudhakarāḥ Subhāṇo,*
 country-made yellow paper, 10×5 inches. Folio, 23. Lines, 10 in a
 page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1903; Bengali Era 1233;
 A. D 1916. (1816?) Appearance, fresh. Verse. Generally correct.
 Complete.

A work on the Vedānta Philosophy treating of knowledge,
 entitled *Prabodha-Sudhakarā, or the moon of knowledge*, by Śūrya
 Daivajña.

Beginning.

श्रीमद्वेदाय नमः ॥ श्री निव्यानन्दैकहर्ष सविम्वारं स्वर्ग्योतिः उदयो-
 तसमवगदीये वन्दे श्रीवाद्वापीसम् ॥ संवर्धयितुं साचाक्षुतिरपि सूक्तैव
 (सूक्तैव ?) भीमवावदति खोऽप्यात्तं अनुजानां किं वाची मोचरी प्रवति ॥
 यद्यप्येवं विदितं तथापि परिभाषितो मवेदेन अज्यायमात्मज्ञानं दृष्टिभक्त-
 चीर्भवात्प्रायः ॥ तन्मैरंजभिरुपायैरप्यायज्ञानवकायैः पुनो विना विरान
 मुक्तेरधिकारिता न स्यात् वेदायमायमाधुं (१) योयो मतिभेति
 मदिति सुक्तेः साधनमादी तत्र विरानो विदयता प्राप्ता (मोक्ष ?) ।

नरं । काश्च विचारमुद्दिष्टमधुना, कथ्यते परं । तत्र पूर्वं य उक्तीर्यः
स एवेहापि मण्यते । पुनस्तत्र न च व्याख्येयकप्रवचनतरीः ॥ एकाप्ये-
ऽपि च सति नैवास्य पुनस्तत्ता । यात्रवस्कीयकाष्टस्य तूपपत्तिप्रधानतः ॥

End. (Not ligible).

Colophon. (Do).

विवरणम्—परमईसपरिज्ञाजकथीसुरेयराचार्यविरचितसङ्गद्वारण्यकवार्तिकद्वयीऽर्थे निबन्धः ।

No. 79. बौद्धाधिकारमूलम् । *Bauddhādihikāra mūlam* Substance, country-made yellow paper, 18×5 inches. Folia, 49 (of which fol 1 is wanting) Lines, 8 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, not fresh. Prose. Generally correct. Complete, (except fol. 1).

Another copy of the work noticed in No. 37, though under a different name.

विवरणमूलपूर्वम् ।

No. 80. बौद्धाधिकारटीका । *Bauddhādihikāra tīkā*. Substance, country-made white paper, 12×4 inches. Folia, 119, (of which fol. 1 is wanting). Lines, 4-12 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old. Prose. Generally correct. Complete, (except the first folio).

Another copy of the work noticed in No. 44.

विवरणमूलपूर्वम् ।

No. 81. ब्रह्मसूत्रवृत्तिः । *Brahma-sūtra Vṛtitiḥ*. Substance, country-made yellow paper, 11×3 inches. Folia, 11. Lines, 6-15 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, not old. Verse and prose. Generally correct. Incomplete.

A short commentary or Vṛitti by Rāṅganātha on the aphorisms of Vyāsa, generally known as *Brahmasūtra* or *Sārīrakasūtra*, which has been rendered into verse by Vidyānanda Muni. It is based on Saṅkara's *Bhāṣya*.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगदाधराय नमः ॥ श्री ॥ प्रत्यक्षमिति मन्त्रं तस्य
वासानसमीपस्थम् । श्रीवासुदेवं साष्टाङ्गं प्रणम्य सकर्मकम् ॥ "विद्यासम्प्र-
कृतेः श्रीकौर्मिंश्चाद्यमूर्तिभिः । संदमव्याससूत्राणां वृत्ति भाष्यानुसारी-
चीम् । आनन्दायमयादात्मपरागाथां ज्ञपावनाम् । निव्यति रंगनाथेन
विद्वज्जननीहराम् । तेषु श्रीकेशु मध्ये—एकौ विद्वत्सद्विदः पूज्यपक्षोऽव-
भासकः । श्रीकौण्डिनीचमिदांतवादी सद्यतयः श्रुटाः ॥ श्राम्नाध्यायं तथा
पादं व्यायमंगतशस्त्रिषा । शास्त्रादिविषये ज्ञाने न तत्समं गतिरुच्यते ॥

End. (नाभि)

Colophon. (नाभि)

विवरणम्—श्रीरङ्गनाथकृतब्रह्मसूत्रवृत्तिरूपोऽयं निबन्धोऽसंपूर्णः ।

No. 82. शास्त्रदर्पणः । *Sāstra-darpanah* Substance, country-
made colourless paper, 15×5 inches. Folia, 45. Lines, 4-11 in a page.
Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old, and worn out.
Prose. Generally correct. Incomplete

A work treating of the knowledge of the Supreme Being
(Brahma), as also of the means of acquiring such knowledge, entitled
Sāstradarpana, by Amalānanda Yati

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥ सर्वतरंगतपनी रचति (?) संपरिष्कृतः प्रप्रनिदपणा-
भ्याम् ॥ चरिरीक्षेन वेदातवेद्य ब्रह्म निरूपितं तन्मार्गिच्छाधनं ज्ञानं श्रीपाद-
मिहीयते ।

End. (नाभि)

Colophon. (नाभि)

विवरणम्—श्रीमदमलानन्दयतिविरचितेशास्त्रदर्पणमिश्रब्रह्मज्ञानतत्त्वाधनविषयकोऽयं निबन्धोऽ-
संपूर्णः ।

No. 83. ब्रह्मसूत्रभाष्यम् । *Brahma-sūtra-bhāṣyam* Substance,
country made white paper, 8×3 inches. Folia, 89. Lines, 6-9 in a
page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, almost fresh.
Prose Generally correct. Incomplete, (beginning with the 2nd
chapter)

विवरणम्—श्रीवाचस्पतिमिश्रविरचितभामतीनामकमहामुख्यशङ्करभाष्यटीकायास्तृतीयचतुर्थाध्या-
योः कतिपादाश्च सन्ति ।

No. 85. वेदांतकल्पतरुः । Vedānta Kalpataruḥ. Substance,
country-made white and yellow paper, 15×5 inches. Folia, 440, (each
section of a chapter having separate folio marks). Lines, 4-14 in a
page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, not old. Generally
correct. Incomplete.

A commentary on Śaṅkara's Bhāṣya of the Brahmasūtra,
entitled Vedānta Kalpataru, by Amalānanda Vyāsāsrama.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगीषासाय नमः ॥ श्रीमुद्गरघोषी नमः ॥ श्रीमत्-
सरस्वत्ये नमः ॥ श्री ॥ यद्व्यासं जीवैर्बहुविषयगविभक्तधरं विदुः यद्व्यास-
सत्त्वमिन्नतायीमिच्छति ॥ तदुद्गृह्यमानप्रसक्तमुखसत्त्वज्ञ परमं नमस्तान् ।
प्रत्यक्षश्रुतिश्रुतिश्रुतिभिः प्रकटितम् ॥१॥ श्रीधामोदग्रतैरवीधतिनिर्द्वयोभयं
दानयन् प्रज्ञापरिधिमुद्यतिं च मनयन् श्रीम सदीदिति यः ॥ तं ससारसद्वल-
दग्निजनितकोशापहं दक्षिणामूर्तिं निर्मलयोगिचिन्त्यचरणाभीज भजे यद्वरं
॥२॥ भाष्यन्मोक्षमहेमकुम्भदलनवीरुतमन्मौक्तिकबीजार्थज्ञतत्त्वसुखाद्ययवतुः
श्रीमान् सकंठीरवः ॥ प्रज्ञादीकविरः प्रमाणनविधी दिव्याह्नितिसमती नियातः
प्रकटीभवत् स हृदयाभीजे समावृत्तः (१) ॥३॥ ललितैः पदविन्यासैर्वा
दृक्कति त्रिभुवनद्वन्द्वैतु ॥ सत्त्वास्तवेदवायैः सरस्वतीं तां नमस्तान् ॥ ॥
भक्तमानविभ्रमिन्नुद्गामनिश्च करेण रदं । दधत् भक्तानघेशे प्रचीनि
सकलेष्टवदं दधत् ॥ यत्राद्यसूत्रश्रुताश्वीधर्माश्चर्यमनुतिपद्ममाला ।
प्रसाधयत्यहमामृतस्य त व्यासमायं मुक्तमानर्ताभिः ॥४॥ वेदांतार्थतदा-
भासचोदनीरविवेकिन नमामि भगवत्पाद परमहंसधुरंधरम् ॥५॥ स्वयं
प्रत्यक्षमज्ञद्वारचितविवर्धं । यथायांतुभवानदपदमीत सुखं मुनिः ॥ ८ ॥

End.

(नास्ति)

Colophon of the first section of the fourth chapter. इति श्रीमत्परमहंसपरिब्राज-
कान्महानंदपूज्यपादमिश्रपरमहंसपरिब्राजकभगवत्पदमहत्स्य व्यासापरमा-
नखरस्य कृती वेदांतकल्पतरौ चतुर्थाध्यायस्य प्रथमः पादः ॥१॥ श्री
तत्त्वम् ॥ ५ ॥ श्री ॥ ५ ॥ श्री ॥

विवरणम्—श्रीमदमलानंदव्यासाश्रमविरचितमहामुख्यशङ्करभाष्यटीकाकल्पतरुनामकोश्यायं यन्त्रः ।

No. 86. वेदांतकल्पतरुः । Vedānta Kalpataruḥ. Substance, country-made colourless paper 14×6 inches. Folia, 292. Lines, 7-12 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old, worn out, torn, and writing effaced in parts. Prose. Generally correct. Incomplete.

This codex contains the first and third chapters of the same work, both incomplete, the former wanting the first two folia as well as foll. 18-20 and foll. 24-100, and the latter wanting the last section.

विवरणानुसूचम् ।

No. 87. भामती । Bhāmātī. Substance, country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 266, (of which the first two are wanting). Lines, 1-15 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old, worn out, and written by different hands. Prose. Generally correct. Incomplete, (upto the end of the third chapter only).

Another (incomplete) copy of the work noticed in No 84.

विवरणानुसूचम् ।

No. 88. ब्रह्मसूत्रभाष्यरत्नप्रभा । Brahma-sūtra-bhāṣhya Ratna-prabhā. Substance, country-made white paper, 16×6 inches. Folia, 81. Lines, 8-12 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old, and worm-eaten slightly. Prose. Generally correct. Incomplete, (containing the fourth chapter only).

A commentary on the Sārīra Bhāṣhya of the Brahmasūtra, entitled Ratna Prabhā, by Govindānanda.

Beginning. (नाति)

End. मानवविषयं यज्जातं नीत्य सत्यम् स्यादिति । आरीरकस्य (सूत्रस्य) कृता व्याख्या
सतां सुदी । चतुर्धाभी जगत्सायी सर्वं कर्मा एतद्वदः । चतुर्थ दीर्घाश्रयः
सादृश्येनेति मानवत्वं (१) । सत्यस्योप शब्दे कथयतुदने कीलुभाभा
स्वी च कीला कीदृशं मानववद्वयुगी नीत्य राणीवदः । मन्त्रा. वा सा ।

End.

सप्तमिन्द्रनीलमणिमालां कथिदन्विताय काममणिमालाभाया नृजमयि
मेतावसा खा प्राशं कमेद्वय द्यव्ये । वेदाङ्गद्विपिने वितर्तं विपुलमहं-
मर्गमपवर्गपदधितोहं । श्रीमदनुपममयमुक्तममराजं कस्यथाय यदु यद-
नुताममन्दोषः ॥

Colophon.

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यभगवत्सुविंशत्य (म १) श्रीचरणपरिचरण
निरतनारायणायामविरचितः भेदाधिकारसत्कृतिः समाप्तः ॥ श्रीगुरुः
श्रीपादः ॥ अस्तुतुल्यसुतैः (भूतैः १) संवृते आके दीव्यमवधमिदं
आरुद्रपुं प्रे श्रीमत्परमहंसतैः श्रीचणे दीव्यदत्तः अणिउसुता (१) भेद-
धिकारटीका ॥ नारायणायामविभेदाधिकारसत्कृतिः ॥ लिखिता हरिणा
आर्या सत श्रीचवता सदा ॥

निवारणम्—श्रीनारायणायनविरचितभेदविज्ञारसमुक्तिपद्यभेदविज्ञारटीकाख्योऽयं निबन्धः ।

No. 90. महावाक्य विवरणम् । Mahāvākya Vīvaranam. Substance, country-made white paper, 10×1 inches. Folia, 21. Lines, 9-11 in a page. Character, Nāgura. Date, ? Appearance, not fresh. Prose. Not correct. Incomplete, (containing the first chapter only).

A work explaining certain Mahāvākyas or noted sayings, such as 'सर्वमिदं', &c., eleven in number, entitled Mahāvākyavivarana. Anonymous.

Beginning.

श्रीमच्छेनय चतः ॥ यस्य ज्ञानं (दशज्ञानं ?) प्रभावीतं हृदये सफलं
जगत् ॥ यज्ञज्ञानास्त्रीयमा (१) प्रीतिं सौख्यं प्राप्नोति नमः ॥ अथ तन्त्रज्ञानाय
विद्वत्तन्त्रज्ञानाय विचारार्थम् ॥ (१) ॥

End.

(ग्राह्य)

Colophon.

(शान्ति)

विद्वत्पुत्रः—महाकाव्यविद्वत्पाश्वामहाभागायैविद्यारकीयै निवेद्यः ।

No. 91. मतङ्गवृत्तिः । *Mataṅgavṛttiḥ*. Substance, country-made white paper, 13×5 inches. Folia, 116. Lines, 13-16 in a page. Extent, 1800 śloka. Character, Nigara. Date, † Appearance, very old. Prose. Not correct. Incomplete.

A commentary on the aphorisms of Matañga. Matañga was an ascetic who worshipped God Śiva in a lonely place in the Himālayas. Pleased with his devotion, the God appeared before him and offered him the boon of salvation, but Matañga asked instead for the power of spreading superior knowledge among mankind. Accordingly, Śiva inspired him with a knowledge of these aphorisms, which are divided into four Pādas, viz., (1) Vidyā Pāda, (2) Kriyā Pāda, (3) Uṇya Pāda, (4) Siddhi Pāda, treating of the six categories (पदार्थ), (1) Yati, (2) Vidyā, (3) Bhūta, (4) Bhōgya, (5) Dharmādharma, (6) Upāya. Though generally agreeing with the principles of the Vedānta, it has rather the character of a Śaiva A'gama, as God Śiva occupies in the Sūtras the place of the Parabrahma of the Vedāntists. The author of the commentary is Rāmakaṇṭha Bhaṭṭa, son of Nārāyaṇa Bhaṭṭa. The codex contains the first or Vidyā Pāda only.

Beginning. श्रीहरये नमः ॥ अथ कथं ॥ भगवन् देवदेव ब्रह्मविष्णुदिनायकः ॥१॥
आदिगणजटाचूडरीपिताङ्गुशेखर ॥ व्यासचर्मपरिधान तद्गृहे व्यासवेशन ॥
नित्य प्रपुष्पमालीक्येन्यमान इयानिधे ॥ २ ॥ जलाटवैषम्यार्चिर्दग्धविपुल-
भगवय ॥ अभीर्भिमदनी (?) इभूतविदनीलितकंधर ॥३॥ क्रियाचये प्रसादेन
तवाकाभिः शुभे पुरा ॥ अधुना ज्ञानपादं तु श्रीतुमिच्छा गरीयसी ॥ ४ ॥
वर्णतं तासुपाकथु (?) महंस्वकाकमिधर (?) ॥ अधिकारे वयं देव निपुणा
भवता यतः ॥ ५ ॥ ज्ञानसाधोधिकारो हि मुक्तिश्च व्यक्तीवर ॥

End of the Vidyāpāda. आद्यानां प्रधानत्वेन संयोजीतानां (?) यत्वादिपदार्थानां यः
आविर्भावः क्रमपरमस्य शुक्तिरनुमाने तथा विद्याकसौष्ठवं पदार्थं कथित
इति व्याख्यागार्थोपसंहारः अथ व्याख्येयीपक्रमः क्रमात्ककीतुकमसमाधानः
प्राक् सूचिनी दीप्त मुने शब्धे आह्वयिदिति (?) क्रियापादः अधुना व्याख्येय
इति ॥ * * * * ॥ इति नारायणभट्टात्मजभट्टरामकण्ठविरचितायाम् भगवत्-
हरी भोग्यपदार्थप्रकरणे इति विद्यापादः समाप्तः ॥ * * * श्रीं शिवायित-
सक्तु ॥ ० ॥ य यंसंख्या १८०० ॥ ० ॥ ॥

विवरणम्—भगवद्भक्तिनाम भगवद्भूतटीकाकपोऽयं निबन्धः श्रीरामकण्ठभट्टविरचितः । भगवत्-
सूत्राणि च भगवत्प्रसादा केनिचिन्मुनिना तपस्यया शिव सन्नीत्य तन्मसादाविरचितानि ज्ञानविषय-
कानि । संक्षेपतः सूत्राणि तानि चतुर्भिः पादैर्बिम्बानि । ते च चत्वारः पादा यथा । प्रथमो
विद्यापादः, द्वितीयः क्रियापादः, तृतीयः उपायपादः, चतुर्थः सिद्धिपादः । तेषु च षट् पदार्थाः

(६) अयायपदार्थः । पुनः केचित् विद्यायादमात्रं वन्दते । वस्तुतः श्रीबानभक्तभ्योऽयं परिग्रहयोगिभिरा ।

No. 92. मुक्ताफलम्। Mukṭāphalam. Substance, country-made
[white paper, 12×6 inches. Folia, 110. Lines, 9-14 in a page.
Character, Nāgara. Date, Samvat 1851. Appearance, not very old,
but slightly worm-eaten throughout. Verse and prose. Generally correct.
Complete.

This codex contains the text of *Muktāphala*, a work treating of the *Vaiṣṇava* creed on the lines of the *Vedānta* Philosophy, as also a commentary, entitled *Kaivalya Dīpikā*. The author of the text is *Vṛpadeva*, the famous grammarian; and the writer of the commentary is *Hemādri*, the well-known author of the *Chaturvarga-chintāmaṇi*.

Beginning of the Commentary. श्रीतथाय नमः. दम्भोतिदम्भियति चेतसि धर्म-

निधनान्तराभातिरयि परिकर्षमुच्यते ॥ तत्पुत्रस्यमुक्तप्रतिविम्भात्
 ह्याभिधातुपदसम्भवि भावयेत् ॥ १ ॥ समुपचारं प्रविष्टाय धीर्धं स्यात्-
 लिपीं श्वेतवने जगोषाम् । यत्पादसंवाच्यगती कृतार्थं युक्तं विपलं तमिह-
 मुचि सं ॥ २ ॥ नीवीपदेवम निधेयुं शानां जयंति ते ते सुवि भाविनासाः ।
 विक्रं ह्य येन स्वयमीदरीपि सर्वप्रजान् मनवेति कर्त्तुं ॥ ३ ॥ अस्मिन् सनकि-
 प्रपि वारुणवाग्वापरापातीकमनोपपीथे । विहसतविष्णुवल्गुभेदं गुणा-
 रचयिा भुवि भास्य कौ, कैः ॥ ४ ॥ अनुप्य वैदग्ध्यभेदं दिग्भ्यो मुदं ददंतेऽन-
 न कश्च नूतनः । सुक्रावशादेविमर्शास्त्रास्ते विधीमिह वीर कलाः कला-
 निधे, ॥ ५ ॥ तेन सुक्राकने तेने यवीकमनुग्रहता । तत्र टीका यथा-
 मुदि कुर्वं केवचदीपिका ॥ ६ ॥ यद्यपि विशोकमुदधादं निवेदुल्लेखो सर्व-
 भक्तकलीमकलंकर्त्तका । टीका मियो परमहंसजनस्य द्वाहा कुव्यामिसो
 तदिह यांतु म्थाः प्रसादम् ॥ ७ ॥ इह मुमुक्षूपकाराव हचिरं प्रकरणं
 चिकीर्षुं श्यायिस्तथ - परिसमानिप्रवचपरिधिचिह्नविधाताय मिहापा-
 परिपात्मनाथ च समुचितेष्टदेवता बंदमानतत्पतिपाद्यमर्थ श्रीरघुशततया
 संविधाह विपुमिथादि ।

Beginning of the Test. विश्वं यं सत्वात्मकं वंदे मायासादृशभेदशः । सान्वयार्थो-
विश्वस्य भक्तैर्नवविचारितम् ॥ १ ॥ विश्वपीथे चतुर्नैर्विचारमात्रमप्यस्मीगच्छतः ।

भेदान् ब्रह्मणा दानानां तीर्थानां मोक्षवर्णनम् ॥ २ ॥ सुनिपसादपूजानां
 ईमाद्रिर्गन्धकायचौः । विष्णुभक्त्यर्गभक्तानां यक्षयक्षुक्तसारचौः ॥ १ ॥ मुक्ता-
 फलिन यथैव सद्भाववतपुक्तिना भक्तिसाधन्युना सुन्दमार्कण्डेयमिश्रयिया ॥
 ४ ॥ मुक्ताफलं सुखचितम्कुटुम्भकिमेदप्रत्यक्षराजितलसम्पदपद्मरागम् । ईमा-
 द्रिसंभवमुवर्चनिवेशरत्नं कठेकुम्भमवदम्भमपुल्लभौ (?) ॥ ५ ॥

• *End of the Text.* चतुर्दश चतुर्भयैर्विंशतामधिवचिष्यया । ईमाद्रिचाजितं मुक्ताफलं
 पञ्चतु कौतुकात् ॥ निर्मल्य पवसां राशि संदरः कौमुभं व्यथान् ॥ ईमाद्रि-
 र्वचसां मुक्ताफलं रत्नं इति प्रभीः ॥ ५१ ॥ ॥ ५२ ॥ ईमाद्रिराद्रियत एव
 मुनेन येन तेनैव पुरितमुनेन सुवहर्गितम् मुक्ताफलं प्रतिफलज्जगदीशदप्य
 यत् कथं कठहृदये सुवसा च काचित् ॥ ५२ ॥ ॥ ५३ ॥
 हे एव चित्ते रामश्च सिंधुर्बहः पुराऽपुना ॥
 ईमाद्रिः लसुपानीतः (?) मूर्ध्नावर्तमदधिषा ॥ ५१ ॥
 विहृदनेमिश्रयेण भिवज्जगद्वसुमुना ॥
 ईमाद्रिर्वीपदेवेन मुक्ताफलमचीकरत् ॥ ५४ ॥
 स्वर्गे श्रीर्वाचनार्थः पुरपतिमभितः श्राद्धिकानां वरेण्यं पातानि नागराजं
 कश्चिपतिमुहुरी यस्य गावति कीर्ति ॥ यत्तीर्थं श्राद्धपापीनिधिमन्त्रिलमदी
 चंदरजं सुहृत् चकी मिथी चनेशः कविश्रुतिलकः कैयविर्वीपदेवः ॥ ५५ ॥

Colophon of the Text. इति वीपदेवकृतं मुक्ताफलं संपूर्णं ॥

End of the Commentary. टीका मुक्ताफलखेमां नावा कैवल्यदीपिका । ईमाद्रिः
 कटके चकी कामराजल वीर्यमि ॥ सकलविपुधनाम् श्रीमिकेत वदाम् ॥
 समदविपुधसिद्धः श्रीनिवासाग्रिमिहः ॥ जयति विनयसिंधुर्वागमैशः सुवधुः
 प्रथमसकलभूपः (?) कृष्णवर्मकदीपः ॥

Colophon. इति श्रीवीपदेवकृतौ * मुक्ताफलटीका कैवल्यदीपिका समाप्ता ॥ संवत्
 १८२१ ॥

विरचयन्—पुस्तकोपिम् श्रीवीपदेवविरचितवेदान्तमतमूलकविष्णुभक्तिविषयकमुक्ताफलमभिध-
 निवन्धविशेषः श्रीईमाद्रिविरचिता कैवल्यदीपिका नाम तदीयटीका च वर्तते ।

* This is evidently wrong, for we find in Dr. Mitra's Notices of Sanskrit Manuscripts, Vol. IV, page 67, इति श्रीमन् श्रीद्वयराजपद्मवर्ति रात्राधि-
 राजरामराजमन्त्रिवर्ये ईमाद्रिविरचिता मुक्ताफलटीका कैवल्यदीपिका समाप्ता ।

No. 93. **मुक्तिवादः ।** Mukti-vādah. Substance, country-made white and red paper, 18 x 4 inches. Folia, 8. Lines, 9-10 in a page, with a blank space of about one and a half inch square in the middle. Character, Bengali. Date, Saka 1684. Appearance, very old. Prose. Generally correct. Complete.

A discourse on salvation based on the doctrines of the modern Naiyāyikas, entitled Mukti-vāda. In fact this work is more nearly related to the Nyāya than to the Vedānta system. It has been printed in both the Nāgara and Bengali characters.

Beginning. श्री नमः श्रीरघोष । प्रपञ्चनमुद्रिदेव तदुपाये पुनातः प्रवर्तये । अतः
ब्रह्मण्य प्रवीरणे प्रयमतः प्रवर्तयानि माध्वजनः । तत्र सतः प्रवीरणं सुखं
तरीतः दुःखाभावश्च तत्त्वज्ञानेच्छानर्थोन्नेच्छाविवर्तनं न नु प्रवीरणनाशना-
कम्काले सति प्रवीरणनलं स्वसाक्षात्कारकपं श्रीरघो प्रति जन्मे सुविज्जानः ।

End. तदुपपत्त्याद्येनापि वाकारेषु पूर्वकल्पव्यवस्थेदमादिनशीतरकल्प इव
सत्तत्त्वसादित्यस्यापि पूर्वकल्पे शास्त्र इति श्रुत्यादिभिर्निर्दिष्टं न स्यादा-
दपि श्रीरघो यथादिशादित्यवीचलं श्रुत्यादिभिर्निर्दिष्टं न स्यादिति ।

Colophon. इति मय्यमुद्रितविवर. समाप्तः प्राक्ते विद्वत्पुत्रे १६८४ अष्टमि माघमासके ।
श्रीरघो नमतादिभि श्रीरघोनामद्वयं च । श्रीरघोनामद्वयं च पुनर्वादि
निश्चितमपि तत्र । एतद्विषयानुसृतः सर्वेषु क्षेत्रेषु । श्रीरघोः ।
उपपत्त्यादिनामवदारे पञ्चरे विद्वद्विषयः । अतिरिक्तं तदावस्थे निर्दिष्टं श्रीरघो
विषयः । आनामा । अतिरिक्तं पुनर्वादिनामवदारे । अतिरिक्तं पुनर्वादिनामवदारे ।
पुनर्वादिनामवदारे । श्रीरघोः ।

विवरणम्—मुक्तिवद्विषयः मय्येवाविद्वत्पुत्रे मुद्रितविवरकोऽर्थे विषयः सुविज्ञः एव ।

No. 94. **मुक्तिवाटवृक्षः ।** Mukti-vāṭavṛkṣah. Substance, country-made white and red paper, 18 x 4 inches. Folia, 10. Lines, 7-9 in a page, having a blank space of about an inch square in the middle. Character, Bengali. Date, Saka 1684 (1). Appearance, very old. Prose. Generally correct. Complete.

A short explanatory note to the Mukti-vāṭa, entitled Mukti-vāṭa Rahasya, by Haridāsa.

Beginning. श्री नमः शिवाय ॥ अथ कलावदपर्वः ॥ शवात्यधिकीदुःखमिदं निर्मुक्ति-
रित्याचार्यादयः । तत्र निश्चिन्त्यैव ॥ तस्याप्यनिकलं च न्यसमानाधिकरण-
दुःखप्रायभाजसमानकानीनलं । असमानाधिकरणदुःखानमानकानीन-
नन्वा सुखमन्तरं पुंशो दुःखानुदादात् ।

End. तादृशकथ्येष्टी तत्तत्प्रायश्चित्तवन्धकद्वितितिवर्त्तकतया प्रायश्चित्तत्वेन सभा
भ्यामित्युपपत्तेर्येषां मुक्तिकारणत्वे नाभाभाव इति संशयः ॥ ० ॥

Colophon. इति मुक्तिवादरचनं सम्पूर्णम् ॥ श्रीश्रीगोचरभगवत्पुत्राय (१) ॥ विदात्
भूपतं शास्त्रे । श्रीसर्वानन्दसर्वथा । लिखते दीनिकामिता सदस्यानरी-
धतः (१) । श्रीशिवानन्दशास्त्रपत्रमहाचार्यस्य पुस्तकमदः ॥

विवरणम् - मुक्तिवादरचनं नाम मुक्तिवादसंविद्याख्यानद्वयोदय निबन्धः ।

No. 95. मुक्तिवादः । Mukti-vādah. Substance, country-made
yellow paper, 17 x 4 inches. Folia, 11. Lines, 3-7 in a page.
Character, Bengali. Date, ? Appearance, not fresh. Prose.
Generally correct. Complete

Another copy of the same work.

विवरणम् - सम्पूर्णम् ।

No. 96. याज्ञवल्क्यगीता । Yājñavalkyagītā. Substance, foolscap
paper, 12 x 4 inches. Folia, 27. Lines, 6-8 in a page. Character,
Nāgara. Date, Samvat 1942. Appearance, fresh. Verse. Generally
correct. Complete.

A work treating of the Yogas in the form of a dialogue between
Yājñavalkya and Gārgī complete in twelve chapters.

Beginning. श्रीगौतमश्च नमः ॥ याज्ञवल्क्याय चिन्ते 'सर्वज्ञ' ज्ञाननिर्धनः ॥ सर्व-
ज्ञाकार्यतत्त्वस्य सदा ध्यानपरावचं ॥ १ ॥ वेदवेदांततत्त्वस्य श्रीशेषु परि-
निष्ठितः । जितेन्द्रियं जितकीधं जिताहारं जिताभयं ॥ २ ॥ तपस्विनं
जिताग्निं ब्रह्मण्यं ब्राह्मचर्यं । तपोवनवतं शौच्यं संध्योपासनतत्परं ॥ ३ ॥
ब्रह्मविर्भिन्नाभावेर्नास्त्येव समागतः । सर्वभूतसमं जतिं विप्रध्यातव्यं ॥
४ ॥ शुद्धं सर्वभूतिषु परार्थैर्दमयोजनं । ध्यायते परमात्मानस्तपोधामुद्य-

जेजसा ॥ १ ॥ तमिषं गुणसंपन्नं गौरीशाम्भवा नमः ॥ अंतेयी च महाभागं
 शार्ङ्गं च ब्रह्मविद्या ॥ २ ॥ सभासध्यानाम्बे ॥ १ ॥ गौरीशाम्भवा नमः ॥
 अथ च दंडवद्भूषी गार्गेतदाहमममोत् ॥ ३ ॥ अथ च दंडवत्तल्लज्ज सर्वभूत-
 हिते रय ॥ श्रीवत्सलं अथ ब्रुहि शार्ङ्गोपांगविभागतः ॥ ४ ॥

End. अनेकजन्मं पावे दिनेनेकेन जन्मति ॥ अथवाद्यः सहास्यो योगात्मान-
 निदं वरः (गदः ?) ॥ ५ ॥ अथानजनिर्तं पावे सर्वं सद्यः प्रकाशति ॥
 अतुविडति श्री गिन्वे यत्तुज्जानसमन्वितः ॥ ६ ॥ निदं कर्मेणि तदु द्वा
 देवाय प्रकाशोति ॥ (प्रकाशति ?) चि ॥ तत्पादं प्राणिनं देवार्तं निदं कुर्क
 यथाविधि ॥ ७ ॥ कर्मेणं (श्री ?) देहिभिर्गोर्दि श्रीतच अथभीवति ॥ ८ ॥

Colophon. इति श्रीयोगेश्वरसंज्ञागीतामृतपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां श्रीयोगाख्ये श्रीयोगबल-
 शार्ङ्गोपादे शारङ्गीध्यायः ॥ १२ ॥ समाप्तः ॥ हस ॥ श्रीसंभत् ॥ १८३२ ॥
 निमित्तं श्रीवत्सली ॥ १ ॥ गुणवाचरी ॥ रायः ॥

विद्वत्सु—शारङ्गोपादे शारङ्गीध्यायः ॥

No. 97. योगवासिष्ठ रामायणम् । *Yogavāsishṭha Rāmāyaṇam*.
 Substance, country-made colourless paper, 12×6 inches; bound like an
 ordinary book. Folio, 208. Lines, 16-21 in a page. Character,
 Nāgarī. Date, . . . Appearance, very old, worn out, worm-eaten, and
 writing effaced in parts. Not correct. Incomplete.

The codex contains portions of the Utpatti and Sthiti
 Prakaraṇas of the well known philosophical poem *Yogavāsishṭha* of
 Vālmiki, treating of the origin of this world, the duties of man,
 knowledge, salvation, &c., in the form of a dialogue between Rām
 and the great sage Vasishṭha, complete in six chapters or Prakaraṇas,
 viz. (1) Vairāgya Prakaraṇa, (2) Mumukshu Prakaraṇa, (3) Utpatti
 Prakaraṇa, (4) Sthiti Prakaraṇa, (5) Upasāma Prakaraṇa, and
 (6) Nirvāṇa Prakaraṇa. The whole work with commentary has been
 published in Bombay.

Beginning of the Utpatti Prakaraṇa. श्री योगने नमः । ब्रह्म उवाच ।

वाग्वागिर्वाग्विद्वद् भवति स्वप्न एव + + + दं यत् सप्रदीप्यतेति ॥

शेषे तत् ॥ १ ॥

End. (नास्ति)

Colophon. (नास्ति)

Beginning of the *Sthiti Prākaraṇa*. श्रीपरमात्मने नमः ॥ बलिष्ठ उवाच ॥
अद्योत्पत्तिप्रकरणस्यादनन्तरमिदं ग्रन्थः ॥ अतिप्रकरणं राम आतं निर्वाणप्रकाशः
यत् ॥ १ ॥

End. (नास्ति)

Colophon. (नास्ति)

विवरणम्—सुप्रसिद्धं श्रीमहासिद्धरामायणं उत्पत्तिप्रकरणप्रतिप्रकरणदीर्घमात्रं दुस्तु-
तिम् वर्त्तते ॥

No. 98. सटीक योगवासिष्ठ रामायणम् । *Satīka Yogavāsishtha Rāmāyaṇam*. Substance, country-made white and yellow paper, 16 x 7 inches. Folia, 720. Lines, 10-13 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1847. Appearance, not old. Prose and verse. Generally correct. Incomplete.

This codex contains only the latter half or *Uttarārdha* of the *Nirvāṇa Prakaraṇa* of the *Yogavāsishtha Rāmāyaṇa*, with a commentary, entitled *Yogavāsishtha Tātparyārtha-prakāśa* by A'nandabodhendu Vikṣu.

Beginning of the *Commentary on the latter half of the Nirvāṇa Prākaraṇa*. श्रीनवेष्टाय नमः ॥ श्रीरामाय नमः ॥ शिवममयनतदीक्ष-
तिष्ठुं उदिनिर्दिष्टमज्ञादीहारां ॥ जगदुदयनमयमवीचं निदयमवीध-
यनाप्रदेवमीडे ॥ निर्ममा निरुद्धारा निःसंख्या निःकल्पाः ॥ यथा
कीर्तयि वेष्टं सुखा सुखितवीचये ॥

Beginning of the *latter half of the Nirvāṇa Prākaraṇa* श्रीनवेष्टाय नमः ॥
मेच्छन्तां कल्पा व्याप्तां तः पतति देहिमः ॥ अद्यमेतदती ब्रह्म संभ-
व्याय जीवतः ॥ १ ॥

End of the *Text*. यक्ष्ण्ये सुखिदे ब्रह्म तन्मनामीति च यदुदं ॥ शुद्धा सुदीर्घेति साधि
(सोऽपि :) तथे ब्रह्मात्मने नमः ॥ २ ॥ ५ ॥

Colophon of the *Text*. इति श्रीमहाशिवायवे निर्वाणप्रकरणे बालकांडे श्रीबीपायि देव-
हूतोऽने प्रवचनद्वयां संहितायां वासिष्ठे ब्रह्मदर्शने उत्तरार्द्धे श्रीहृषीभर-

विद्यततः सर्वैः ॥ २१८ ॥ निर्वाणप्रकरणं संपूर्णमनन्तम् । प्रथमं सटीक-
वैराग्यप्रकरणस्य ॥ २१९ ॥ द्वितीयं सुसप्त सटीकप्रकरणम् ॥ २२० ॥
तृतीयं सटीकविशेषः ॥ २२१ ॥ चतुर्थं सटीकविवेकप्रकरणम् ॥
२२२ ॥ पञ्चमं सटीकोपनिषद् ॥ २२३ ॥ षष्ठप्रकरणं निर्वाण-
पूर्वार्द्धं सटीकप्रकरणम् ॥ २२४ ॥ सप्तमं सटीक प्रकरणम् ॥ २२५ ॥
अष्टमं प्रकरणम् ॥ २२६ ॥ नवमं प्रकरणम् ॥ २२७ ॥ दशमं प्रकरणम् ॥ २२८ ॥
समाप्तिप्रकरणम् ॥ २२९ ॥

End of the Commentary. वाक्यप्रमाणैः सीधं महा भगवा सर्वार्थः ॥ शिव, विश-
कधीः योगिन्द्रपदी, योगदानधीः ॥

Colophon of the Commentary इति श्रीवाचित्थानामयप्रकाशे निर्वाणप्रकरणे श्रीकृष्ण-
प्रवृत्तततः सर्वैः ॥ २२९ ॥ इति योगप्रकरणस्य प्रमाणैः श्रीस-
त्तरीपुत्रपादशिरः श्रीरामचन्द्रप्रकाशपुत्रपादशिरः श्रीमहाप्रकाशप्रकाश-
प्रकाशः श्रीमहाप्रकाशप्रकाशः श्रीमहाप्रकाशप्रकाशः श्रीमहाप्रकाशप्रकाशः
सर्वैः ॥ २२९ ॥

विरचयम्—सुप्रसिद्धं योगवाचित्थानामयप्रकाशे निर्वाणप्रकरणे सटीकं सुसप्तप्रकाशं
वर्तते ।

No. 99. सटीक योगवासिष्ठ रामायणम् । *Sattika Yôgavāsishtha Rāmāyaṇam.* Substance, country-made white paper, 15×7 inches. Folia, 70. Lines, 11-15 in a page. Character, Nāgara. Date, Appearance, not old. Prose and verse. Generally correct. Incomplete.

This codex contains only a portion of the latter half of the *Nirvāṇa Prakaraṇa* of the *Yôgavāsishtha Rāmāyaṇa* with commentary.

विरचयम्—सुसप्तप्रकाशं योगवासिष्ठरामायणनिर्वाणप्रकरणं सटीकवैराग्यप्रकाशं वर्तते ।

No. 100. सटीकयोगवासिष्ठरामायणम् । *Sattika Yôgavāsishtha Rāmāyaṇam.* Substance, country-made white paper, 12×5 inches. Folia, 64. Lines, 11-16 in a page. Character, Nāgara. Date, Sarvat 1750. Appearance, very old, worn out, torn, and writing effaced in parts. Prose and verse. Generally correct. Incomplete.

Beginning of the Commentary. श्रीमच्छेसाय नमः ॥ श्रीर्जयति ॥ तत्र सावङ्गयाम्
शेकराचार्योविद्याविषयसुवितसुवितो नामसः (१) प्रबोधीपायसं जयतोऽ-
मुद्यत्ताय वाक्यसुधानाम् शास्त्रसंदर्भे चकार । दयमिति ।

Beginning of the Text. एवं दृश्यं लोचनं हन् तदुक्तं हन् मानसं । दृग्ग्राहीतया-
साची हमेव न तु दृग्गते ॥ १ ॥

End of the Text. प्रातिभाषिकजीवस लये सुव्यावहारिके ॥ ॥ तत्रये सविदानंदाः पर्य-
वस्यंति साविधि ॥ ४३ ॥

Colophon of the Text. श्रीशेकराचार्यविरचितं वाक्यसुधाप्रकरणं समाप्तम् ॥ ॥ वाक्य-
सुधेयं निरुद्धिरामगोविल पुस्तकम् ॥

End of the Commentary प्रातिभाषिक जीवसंति यथा प्रातिभाषिक जीवस लये
सविदानंदा व्यवहारिके पर्यवस्यंति । तत्रये व्यावहारिकलये साविधि
पर्यवस्यंतीति सिद्धम् ॥ ४० यत्तु वाक्यसुधानामां विषय विप्रदैः पदैः ॥
पुस्तकसुधानामां किञ्चिन्निरुद्धि समर्थितम् ॥ ४८ ॥ संवत् १८५९ सावि
वैशाखे निरुद्धिरेन लिखितं पुस्तकम् ॥ यी ती शंखचपावधुवितकरी
मासास्त्रिमासाधरी द्विती चारवतीश्रमानिलयौ श्रीशेकराचार्यम् । द्वितीयः
बलिदचयन्नमयगौ नागारिगीवाङ्मनी पापे ते हस्तासुभी हरिहरी श्रीवत्स
वंगाधरी ॥ १ ॥ मनसि वसति चाये पुस्तकवीर्यपूर्णमिमुषणमुपकार-
श्रेणिभिः श्रीचयनः परमुपपत्तायूम् पर्यवतीत्य निरुद्धि निरुद्धि विवचनः
संति सनः कियतः ॥ १ ॥

Colophon of the Commentary. (नासि)

विवरणम्—श्रीशेकराचार्यविरचितवेदान्तविद्याप्रदर्शनक वाक्यसुधाभिधः प्रथमः सटीकः ।

No. 104. **वार्तिकगोपालः ।** Vārtika Gopālāḥ. Substance,
country-made white paper, 14×4 inches. Folia, 31, Lines, 11-13 in a
page. Character, Nāgārā. Date, . . . Appearance, old. Versa.
Generally correct. Incomplete.

A work treating of the principles of the Vedānta Philosophy
in verse, entitled Vārtika, by Gopālāsrama, a pupil of Sures'var-
āchāryya.

Beginning. श्रीरुद्रिहाय नमः ॥ श्रीम् सुवेकराचार्यपादात्मनरा इति । वार्तिके
रत्नं वीला दण्डाभ्यानुवृत्तितः ॥ १ ॥ संसारकारणाविद्यासंज्ञाद्वयान-

अविवायां चमले, कलशान् जातः इति सूयने । एतेषां आसि येनरात्
अपि विप्रवातिप्रयात् प्राज्ञस्य उग्रमे सूयते । किं च मुखान् प्राज्ञः
अविवायां वाह्यतो स्रव वेगः (१) पडां शूरी आवने (२) इति सुयप सक्तं
(पुरुषसूक्तं ?) द्युतिरपि । एकलोनिप्रसूतानां पुंसां एकल एव आदिनः
कलानां एव आनिवह्यत् सुयने प्रवर्तते (३) इत्यादिदलं भवेत् । तस्मात्
आतिप्रोद्यतः ।

End.

इति ज्ञाना प्रबुद्धः स जलहायो भवेत् । प्रबुद्धं सन् प्रजापतेति विमुक्तय
विमुक्तये इत्यादि द्युतिरपि च निवृत्तम् । प्रबुद्धः स लीवन्मुक्तः प्रारम्भ-
प्रारम्भनितकवाच्यं श्रीकानुदय सुयनेरवतिष्ठति । ज्ञानापि सपै संपाद-
यता सर्वं न सुयति । निष्पन्ना (१) निष्पन्ना श्रीकानुदये तयाभवत् ।
निष्पन्ना सर्वं (२) सप्तपदं न सुयति ।

Colophon. इति श्रीमत् श्रीकानुदयविरचितं ब्रह्मसूची उपनिषद् सप्तमं समाप्तम् (१) ।
सर्वं सप्तम् ।

विद्वत्सूत्र—श्रीकानुदयविरचितब्रह्मसूत्रविनायको वेदान्तविषयकोऽयं विषयः ।

No. 106. *वार्तिकटीका* । *Vārtika Tīkā* Substance, country-
made white paper, 16×5 inches. Folia, 772. Lines, 4-10 in a page.
Extent, 3800 slokas Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, not
fresh; written by different hands. Prose. Generally correct. Incom-
plete (containing the fourth chapter only).

A commentary on the *Vārtika* of Śaṅkara, entitled *Sāstra
Prakāśikā*, by Aṇḍajñāna.

Beginning of the 4th Chapter । श्रीकानुदय नमः । सर्वं सप्तमं ब्रह्म सूत्रादुप-
रिषयत् । विद्वत्सूत्रमद्वैतसूत्रम् परावर्तते । इत्येवाध्याये सूत्रविद्या-
विद्यागीरविद्या प्रवृत्तिरिति विद्यां वदन्ति । अतस्तत्त्वज्ञानसाराभ्यासो
इति श्रीकानुदयः ।

End.

सत्यादये ब्रह्मणे वेदान्ते येथीर्षिभिर्विद्यां भनी मन्त्रिद्वारां सदा-
कायैमित्यर्थः । तद्वेद्याध्यायेन ब्रह्मविद्याम् । ब्रह्मसूत्रेण प्रवृत्ति-
विद्याविषयस्य प्रबुद्धीदलोन्मूलिततत्त्वज्ञानं परावर्तता भवति ।

Colophon.

इति श्रीकानुदयविरचितब्रह्मसूत्रविनायको वेदान्तविषयकोऽयं विषयः
श्रीकानुदय (१) वार्तिकटीकायां शब्दार्थविवरणं अतुल्यं भावः । समग्रम् ।

विरचम्—श्रीमानन्दमानविरचित शास्त्रमहाशक्तिमुद्रवरचार्त्तिकटीकाद्वयोऽयं दिव्यः ।

No. 107. चार्त्तिकटीका । Vārtikatīkā. Substance, country-made white paper, 14×4½ inches. Folia, 141 (of which fol. 1 is wanting). Lines, 4-9 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, old. Prose. Generally correct. Incomplete (containing the fifth chapter only).

The fifth chapter of the same work.

Beginning. (नास्ति)

End. आनंदिति । उत्थितस्य परामर्शान्नापादिभ्यावर्त्ते (?) चार्त्तिकटीकाभावेति स्तोत्रे सुखाद्युभयादनसिद्धयानंदचिद्विदितानं वस्तु सिद्धमित्यर्थः ॥

Colophon. इति श्रीमन्नरमहंसपरिज्ज्ञाकाचार्यश्रीपद्मानंदपुण्यपादसिद्धभगवदानंदमानविरचितमुद्रवरचार्त्तिकटीकायां पंचमोऽध्यायः ॥ ॥ दधमस्तु । श्रीमन्नरमहंसस्तु ॥

विरचम्—पूर्वोक्तदिग्भस्य पञ्चमाध्यायमानम् पुस्तकैऽस्मिन् वर्त्तते ।

No. 108. चार्त्तिकटीका । Vārtikatīkā. Substance, country-made white paper, 14×4 inches. Folia, 498. Lines, 9-10 in a page. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old, and worn out. Generally correct. Incomplete (containing the third chapter only).

Another copy of the same work, containing the third chapter.

विरचम्—पुस्तकैऽस्मिन् श्रीमन्नरमहंसपरिज्ज्ञाकाचार्यश्रीपद्मानंदपुण्यपादसिद्धभगवदानंदमानविरचितमुद्रवरचार्त्तिकटीकायास्तृतीयाध्यायदानं वर्त्तते ॥

No. 109. चार्त्तिकसारः । Vārtikasārah. Substance, country-made colourless paper, 18×4 inches. Folia, 30. Lines, 7-9 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, fresh. Verso. Generally correct. Incomplete.

Another copy of the work noticed in No. 104 under different name.

विरचम्—नूतनपूर्वम् ।

No. 110. **पानिष्ठमारविष्टतिः ।** Vāsiṣṭhasāra-viṣṭiḥ. Substance, country-made white paper, 7×5 inches. Folio, 71. Lines, 10-14 in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, very old, worn out, and torn in parts. Verse and prose. Not correct. Complete.

This codex contains the text of Vāsiṣṭha-sāra, or an abstract of Yōgavāsiṣṭha, with a commentary by Bhṛṅga-kallaṭa.

Beginning. श्री योगविज्ञानं मनः ॥ श्री लक्ष्मीकान्तं नमस्तुभ्यं यदामति विरचते
वाचिष्ठसाराविष्टतिः परोपगतं यथा वसिष्ठेन यतीश्वर्योपदिष्टाष्टाध्वं प्रति
सारसुदृतां (शान् ?) वाचिष्ठविद्यामहार्थशान् १ तन्माही वाचिष्ठसाराणां
शब्दं चारिस्तु भूतप्रतिपादनस्य संसर्गमाचरति दिक्षान् इति दिक्षानाद्यनव-
विद्यामेतद्विद्याचमूर्तं आनुशुद्धं कमानाय मनः प्राप्ताय निजस्य ३

End. अन्त्यात्मनश्चर्यनद्वारेण संयद्वद्वत्कर्मणे (कामांघ्रि ?) श्रीक्षेत्र स्वनामज्जना-
प्राप्तिः (कर्मयति ?) वस्तुमुदाहरण्येवं पुरोक्तान्मार्गदर्शनः रक्ष्य' श्रीक्षेत्र-
नाम सत्यम् श्रीभट्टकलट. ॥ अन्त्याः प्रारंभ एषोक्त इति पुनर्नोपपत्ते
(नोपपत्ते ?) इदं च ब्रह्मविद्यादीनां (१) शेष परोक्ष्य अने भवेत् । तत्
(तदुक्तं ?) कर्मदेवान्मन्त्रं मुच्येदपेतापित (तु ?) सिद्ध (सिद्ध ?) विद्या ज्ञाने-
दना मुच्येदपेतापित संभीगदीनां विदधत्यकीर्तिं दात (तु ?) र्दत्त. तत् सगुणाय
दद्यात् ॥ ॥ इति विद्यातमः दद्यात् दर्शनं यद्वद्वत्कर्मणा सतां तु यथांश्चो
(१) यद्वा सत्यमुच्येदपेतापित अन्त्यांश्चोदनायेन ज्ञेयं विद्वद्वत्कर्मणा (१) यितु यद्वा-
कीर्त्या सर्वज्ञानं ज्ञानम्'द्वद्वदीपिका तन्मात् श्रीक्षेत्रानामार्गमागम्य (१)
विद्याय च आर्थोदाहरणं यथा न कार्योदितं अन्त्याः नारायणस्यान-
जानमनां च विद्वत्कर्मणा यत्तेन सद्युचि (संविद्य ?) इत्याय
इष्टा मवेदा च तमीमदे (तमीमुदे ?) शान् पुंसो ज्ञानार्थं नान्नं यदामति
साहीमद्वद्वत्कर्मणा यथा स न ज्ञानं यद्वद्वत्कर्मणां वि करेदपि यत्तं द्वदीपिकेयं प्रमुच्य-
प्रकाशिका किंवा ब्रह्मविद्वत्कर्मणां वरजसो ते (१) श्रीक्षेत्रो यत्तं सद्युचि
यत्तस्येदुक्ता (१) अन्त्या विद्याय विद्वत्कर्मणां यत्तं सद्युचि यत्तं द्वदीपिका
मतःपरं किं ॥ ॥ समाप्तं स'द्वद्वत्कर्मणां द्वद्वत् भट्टकलटान् अन्त्यांश्चोदना-
युपरिपरमसोमुच्येदपि (सुचान् ?) ॥

Colophon.

अन्त्याचार्यमनवतोत्पत्तिविषयता स'द्वदीपिका अन्त्या ॥ ॥ रचितेयं
अन्त्याचार्येण सगुणोत्पत्त्या शिवाभिधानं केनापि यद्दीता स'द्वदीपिका
+ + + + + श्री इति
अन्त्याय स'द्वदीपिका स'द्वदीपिका (१) समाप्तं + + + + + अन्त्या
+ + + + +

१८४८—श्रीदधीकापरनामकदीनसिंहकाविरचितद्वितीय निबन्ध सन्दर्भितः ।

No. 111. विधिस्वरूपम्। Vīdhisvarūpam. Substance, country-made white paper, 18×4 inches. Folia, 18 (of which fol. 1 is wanting). Lines, 7-8 in a page. Character, Bengali. Date, ? Appearance, fresh. Not correct. Complete (excepting fol. 1)

A work treating of Vidyā or precepts in the Dharma Śāstra, entitled Vīdhisvarūpa, by Gādādhara Bhaṭṭācāryya, the famous author of the Gādādhara series of commentaries on Nāya Nyāya. The work under notice is more nearly connected with the Mīmāṃsā branch of the Hindu Philosophy.

Beginning. (नाम)

End.

यद्युच्यमिषमभुक्ता (१) विदते चैतदर्थं तद्वचनं न धैव वाक्यभेदः प्रधाना-
क्रियायां प्रधानक्रियायां १) पुनपद्यामिष (पुनपद्यामिष १) भोजनसङ्कीर्णना
(सङ्कीर्णना १) पुनरत्यरीरक्षणा (रक्षणा १) इति तद्वच (तद्वच १) प्रधान-
क्रियायाः प्रधानविधिप्रधानतया तद्वच (तद्वच १) इ (इ १) इदमेव (मेव १)
न विधेयतया विधिभेदेन वाक्यभेदस्य दुष्कारित्वान् न चोच्यतेत्यायां निमित्त-
येन इति क्रियायामेव तदुभयावस्थाधीधरुपधोदित (१) सम्प्रत्यक्षमिति
सति समानकर्तृकत्वं असाध्यं नोदितं यन्मिष तद्वच ॥ यद्युच्यमिष-
मभुक्ता इत्येतदर्थं तद्वचनं न धैव वाक्यभेदः प्रधानक्रियायां पुनपद्यामिष-
भोजनसङ्कीर्णनानुगतरीरक्षणादिसम्प्रत्यक्षत्वं वा प्रायतया विधेयत्वं
विश्रुतमित्यस्य इत्येव विधेयमिति न वाक्यभेदसङ्गः इति वाच्यं तदा सति
आद्यवस्थाधीधरुपधोदिते निमित्तत्वादेन निरामिषमभुक्तादेरनङ्गतादयोः
यदि न निरामिषमभुक्तादिना निरामिषमभुक्तादेरनङ्गतादयोः आद्यवस्था
परम् अहरहः क्रियमात्रवेदिककर्मसामान्यादित्वेन विहितधीनमधीन-
मभेन सह धीनपक्षमात्रमेव विधीयते अतो निमित्तत्वादेन तदा
इत्युच्यते तदा सादृश्यवेदिककर्मसामान्यादितया तद्विधायकत्वात् एव-
वाक्यतापुर्वथादुक्तेकामानव्यावृत्तिभावकलमुपेयमिति दिक् ॥

Colophon.

इति अत्र (श्री १) वदापरमहापादविरचितो विधिः (१) रूपः संपूर्णः ॥
ॐ दुर्गा ॥ ॐ दुर्गा ॥ ॐ दुर्गा ॥ ॐ ॥ ॐ ॥ ॐ ॥ ॐ ॥ ॐ ॥ ॐ ॥
द्विषत्तय पुनरुच्य श्रीशान्दकन्ददेवमर्त्यः दीप्यते विद्वद्भिः ॥

ॐ रामः । ॐ रामः । ॐ दुर्गा । ॐ । ॐ रामः । * । ॐ
दुर्गा । * । ॐ नमः शिवाय । * । ॐ दुर्गा । ॐ ॥

विरचयम्—श्रीदत्तात्रेयाचार्यविरचितः विविचयपानिषद्विनिर्वाहविचारविषयको निबन्ध-
विषयः ।

No. 112. विन्दुसन्दीपनम् । Vindusandīpanam. Substance, country-made white paper, 12×4 inches. Pages, 28. Lines, 12-15 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1833. Appearance, not old. Prose. Generally correct. Complete.

A commentary on the Siddhānta Vindu of Madhusūdana Sarasvatī, entitled Vindu Sandīpana, by Purushottama Sarasvatī, a pupil of Madhusūdana and Śrīdhara.

[illegible]

End.

विनिमित्तवाक्यमाह । सत्यामत इति तदवस्थायां नरमाह यन्ममस्येति वचनं
 पदव्यतिथिपरमपुरुषपर्यवस्यत्युपसर्गादप्यात्रैवाह तदेवमिति व्याख्यात दम्-
 श्चोक्तोक्तुः । महत्तदेवातमाश्रयप्रधानीमृतवार्तिककर्तुं च त्रुतिरूपसत्यमनस
 सम्यक्कृतसर्वप्रसिद्धये करोति तं लोभीति तं व्याधं लोमि योऽसिधमये
 भूवेरपि न सम्यक् वचंतेः सूचैर्विनापि । वंशित्याखिलाये तं प्रसिद्धं भक्तं
 सुदेवरं लोभीति संबधं चयं चापि भौतिकवादिः महत्तत्त्वमिदं च सूचं
 मृतादिभवं पदसमूहपदं च संबधं संबधीयजिह्वपदनिबन्धनं च तदा

No. 113. **विवेकामृतः ।** Vivekāmṛtaḥ Substance, country-made white paper, 12 x 3½ inches. Folia, 47. Lines, 6-11 in a page. Character, Nāgara Date, 1 Appearance, not fresh. Verso. Generally correct. Incomplete

This work treats of Viveka or the knowledge of Parabrahma (Supreme Being) in the form of a dialogue between a preceptor and his pupil under the name of Vivekāmṛita. Anonymous.

Beginning. योगेश्वराय नमः ॥ योगेश्वर्यै नमः ॥ श्रीशरं जगदाधारमविद्याहरमश्वरं ॥
 अभिव्यक्तविवेकानिर्देशविधिरुच्यते ॥ १ ॥ अथ श्रीचंद्रमौलि मां ज्ञपाद्व्या-
 कृतोक्तयः ॥ तेन ब्रह्मसुखावाप्तिरचिरान् संभविव्यति ॥ २ ॥ आनंदरस-
 मूर्तिसं विवर्जितजीवनं ॥ सुखसौम्यभवात्मन परायां परमेश्वरः ॥ ३ ॥
 निर्गुणश्च निराकारो निःसंको निर्विकल्पकः ॥ तस्य व्याप्तिद्वारं तु न जानाति
 चतुर्भुजः (१) ॥ ४ ॥ सविद्वानंदकृतं (२) निर्वाहारी निरक्षणः ॥ सप्रकाशः
 स्वयंजीतिः स्वसंवेद्यस्वरूपवान् ॥ ५ ॥ यदा तेनपक्षी भूयान् भुवनाज्ञानं
 तदेव तु ॥ येन स्नातसुखं नित्यमनुभूयते सर्वदा ॥ ६ ॥ श्रीमन्नदकिशोर-
 भंडसुरभीषणदासादितस्नानदायतत्पुष्पावससदा ॥ उन्मत्तज्जि नामके ॥
 वाचीं वीथय मधुर्धन मम यस्मिन्सर्वं निजं मूर्ध्ना तत्कदम्बरिचारसहितं
 वक्राव्यतामानय ॥ ७ ॥ यदादिभेदसहितं वाच्यं व्याकरणादितं प्रकाशमपि
 यज्जान् तं तच्छास्त्रो प्रायेवावदन् ॥ ८ ॥ स्वस्वरूपानुभूत्या हि पूर्वोभासः
 कृतो न मे ॥ परं परीपकाराच्चैवाक्षययोगस्तद्विषया ॥ ९ ॥ भूतस्त्रीद्वार-
 संभूतिर्नैव तिष्ठति वारिणा ॥ तद्येवाक्षयस्त्रीद्वारः संश्रयति मानपि ॥ १० ॥
 इत्यादिवचनं युता ज्ञपालः श्रीहरिः स्वयं ॥ प्रेरयामास बोधाय शिष्यायां
 यद्यकर्तव्यं ॥ ११ ॥ क्व तद्वेदार्थमयम क्व मे बुद्धिरनियता ॥ कथं तत्र
 प्रवृत्तिः स्वाप्नमात्रविषया विना ॥ १२ ॥ यदि भूलिगतं रत्नमनायासेन
 सज्जते ॥ परीक्षाहरिणाद्यमिति कुवाप्तिं सत्यति ॥ १३ ॥ अर्कं चेन्मधु-
 भ्राष्ट्याणि संपूर्णाणि च जानिषिन् ॥ पूर्वमष्टविंशतिषु भवत्ये किं सुखं
 भवेत् ॥ १४ ॥ यद्यप्येते नास्मिन्मायाः क्षीयादियदिरिर्जिताः ॥ परं तर्क-
 विज्ञेयव्या नावश्यं मनोविभिः ॥ १५ ॥ ह्युः व्यासमुखाश्रीपि पीयते रस
 एव हि वाग्वृक्षस्तविष्येव विवेकः प्रकृष्टो भवेत् ॥ १६ ॥ रसज्ञं ये
 परिचिता वाक् सामान्यधूरिच चतो न विदुषां भीतिस्तदा स्वादेव ज्ञानितः
 ॥ १७ ॥ यज्ज्ञा जवरसच्छाया वाधोतिथिगुः परः ॥ तदापि परमादेव
 सामान्यं न विद्यते ॥ १८ ॥ तथा मन्वेकया (१) इयां रसज्ञाया प्रमापदा ॥

महात्म्येति नाम परमार्थेषु द्रुतः ॥ १८ ॥ अपवादिरूपे पात्री जातः
परमशान्तिः । तथापि शिष्टैः शब्देषु नैव शान्तिरुत्पद्यते ॥ तथा सा-
सारिके चार्चनं लोकोत्थं पंडिताः ॥ तेषामर्थज्ञानं परतत्त्वं प्रका-
शते ॥ २० । २१ ॥ यत्र ब्रह्मरामादः स्वयमेवानुभूयते । वागुक्तं तादृशं
तु स्वात् साधूनां श्रुतिवत्तमा ॥ २२ ॥ अतो वितन्वते सर्वो विवेकायत-
संग्रहः । शुद्धभावना शक्तिः श्रुतयोः सविशेषकैः ॥ शुद्धा श्रुतिसंवादि-
नीत्यनेन वदनीयतः । महाशुभावेः श्रुतव्यभाषं दनं स्वकीयता ॥ २३ ॥

End. (नास्ति)

Colophon. (नास्ति)

विवरणम्—विवेकायतनात्मकब्रह्मतत्त्वविवेकपरीक्ष्यं निबन्धः ॥

No. 114. विवरणप्रमेयसंग्रहः । Vivarana-prameya Saṅgrahah.
Substance, country made yellow paper, 10 x 5 inches. Folia, 398. Lines,
7 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1904; Bengali Era 1254.
Appearance, not old. Prose. Not correct. Complete.

A work on the Vedānta Philosophy, entitled Vivarana-prameya
Saṅgraha, by Vidyāraṇya Muni.

Beginning. श्रीमच्छास्त्रं नाम ॥ समाप्तमर्थद्वयं तत्तु सर्वज्ञानभावेन तथा परम् ।
व्यक्तकरणद्वयं ब्रह्म विभाजते तद्व्यवस्थितम् ॥ १ ॥ भाष्यटीकावि-
रचयितृवचनसङ्घः व्याख्यानव्याख्येयभावज्ञानाय रच्यते ॥ २ ॥ नित्य-
साध्यावविधिविधीष्वेव वेदान्तस्य ये । संश्लेषेणैव तन्मूलभाष्यादित्यधिक-
विधः ॥ ३ ॥ नित्यादि साध्यादीभ्येतव्यः स्वध्वनविधिः साधयेन निष्कारणी-
भवः । वक्ष्यते वेदीभ्योऽपि प्रवर्तते वचनम् ।

End. तज्ज्ञानं भेदाभेदादिभेददर्शनं हेतुद्वयं तत्तु वाच्यं । तत्तु ब्रह्मसाध्या-
कारि माध्वः (साध्यात्कारमाध्वः ?) कृतसिद्धे न वेदी तनु (वेदी तनु ?)
विधिवेदीऽपि शकनीयः (शकनीय ?) यदि स्यात् तन्नोक्तं योक्तमपि (?)
धर्ममीमासाः प्रसज्येत तथा आचार्यो ब्रह्मज्ञानार्थं इत्यवधारो मोपपद्येत ।
प्रतारोद्भवायाविधिभेदाः पूर्वमीमासायां निरूपिताः । इदं (ल ?) मुनि-
संज्ञायो विधिर्निर्दिष्ट इति प्रवचनं इति चेत् तद्व्यवस्थायाः परिशिष्ट-
धर्मज्ञानार्थेयवार्थं न स्वेवमारभ्यते तज्ज्ञानं ब्रह्मभेदादेव तदीर्घासाध्या-
भेदः । तद्वेव विधिप्रकाशः (?) अप्यभावात्निर्दिष्टो ब्रह्मवि वेदान्तः समन्त-

अनेकमतिर्गच्छे ॥ अंगदीर्घं विवरणं सहासैर्लेशंभवेः । टीकायां विना
भीकाः श्रीकृष्ण यथायुक्तं गमनं (?) मङ्गलं उदयं प्रदी सज्जीयति-
भक्तिः. (?) । अस्माकं च यमंतेन प्रकाशका प्रवीदन् ॥ १० ॥ अविद्या-
तीक्ष्णरश्मिं यन्मूल्या न शेषते (?) तदस्तेषां भक्तिपुत्रा श्रीविद्यातीक्ष्णपादयोः ॥

Colophon.

इति श्रीविवरणमयिदलपदं अतुर्कमूले द्वितीयपत्रं समाप्तमिति शिवमन्त्र
सन् १८०४ भाग्य हज्जाद्वितीया सन् १२३३ भाग्य १० दिवसे ईशानो
१८३८ (?) २३ जानेर लिखितं श्रीगीन्द्रराममर्कया

विवरणम्—विवरणमयिदलपदं सहासैर्लेशंभवेः अविदितम्; श्रीविद्या-
सुनिविरचितः ।

No. 115. वृत्तिसम्बद्धवार्तिकम् ।

Vṛttisambaddha-vārtikam.

Substance, country-made white paper, 12 x 4 inches. Folia, 316 (of which
foli. 1-5 and foli. 7-29 are wanting). Lines, 7-9 in a page. Extent,
22,300 slokas. Character, Nāgara. Date, ? Appearance, very old,
and written by different hands. Prose. Not correct. Incomplete.

A commentary on the Vedānta Sūtravṛtti, entitled Vṛtti-
sambaddhavārtika, Anonymous.

Beginning. (नास्ति)

End.

। तथेति स्वाये बोधस्तत्त्वज्ञानादिमेतत्त्वमभिव्यक्तं आत्मात्मेतत्त्वः स्वाये विभुते-
रतन्मायवदवस्थायैपि विद्येतेषु बलुनीः प्रसारितप्रबोधः प्रकायत्वाऽसंगीतो
(प्रत्यगात्माऽसंगीतो ?) आदिभुतेरित्यर्थः वचनं पुनश्च पुन्यनिश्चयेन
पुरार्थितेन ॥ वृत्तिसम्बद्धं (?) वार्तिकं समाप्तं ॥ ४ ॥ रामगति. वेदान्त-
वार्तिकं सपूर्वं अष्टादश वचनसंख्या २२१००० पत्र १००० (?) श्रीकृष्णः
सहाय ॥ अस्तुभक्तिविरचितः (?) प्रायं सप्रबोधवत् ॥ तथा प्रफुल्लितोपानः
शान्तवत् सप्रबोधयोः ॥ २ ॥ भवेदादितयं यत्नान् परस्परविलक्षणं । आत्मानं
समतेष्वान् यः सीधधीमाधुपेयतां ॥ १ ॥ आत्मादिष्वं कर्मादिष्वं भीक्षादि-
त्वं च भिद्यो विलक्षणं यमत्वात्पुनश्च सत्त्वादी आत्मादपेक्षते अत्र
चित्तकूटस्थः सन् संक्षिप्तत्वात् स कूटस्थो भीषीऽत्र आत्मा आसी मत्त
निराकर्तृमत्तत्वात् (?)

Colophon. - (नास्ति)

विवरणम्—इति सत्यं चार्थिकामिषदेदान्पुस्तकं त्रिंशत्पादेषु निम्नोऽसम्पूर्णः ।

No. 116. चतुःसूत्री । Chatuṣsūtrī. Substance, country-made yellow paper, 20 × 4 inches. Folia, 19. Lines, 4-5 in a page. Character, Bengali Date, 1 Appearance, nearly fresh Prose. Generally correct. Complete.

A commentary on the four important aphorisms of the Vedānta-sūtra, entitled Chatuṣsūtrī. Anonymous.

Beginning. श्रीं तस्मत् ॥ चिदात्मने नमः ॥ शुद्धदम्भतुल्ययुगीचरयोर्विषयविषयिणीभूतः-
प्रकाशबहिर्बुद्धभावर्योरितरेतरभावानुपपत्तौ सिद्धायां तद्वर्णाशानपि सुतरा-
मितरेतरभावानुपपत्तिरित्यतीऽजन्तुप्रत्ययगीचरे विषयिणि चिदात्मके शुभ्र-
प्रत्ययगीचरस्य विषयस्य तद्वर्णाशानाद्यासप्तदिपर्व्येष्वेव विषयिणस्तद्वर्णाशानां
विषयेऽध्यासी निव्येति भवितुं युतं ॥

End. अपि बाह्यः । गीष्मनिष्यात्मनीऽमस्ये पुनर्देहादिशायमान् । समस्तान्नाह-
मित्येवविधिं कार्यं कथं भवेत् । अन्वेष्टव्यात्मविज्ञानान् प्राक् प्रमादल्लेना-
त्मनः अन्विष्टः स्यात् प्रमातेन पयि दीपादिदग्धितः । देहात्मप्रत्ययी यद्वदन्-
प्रमाचलेन कलितः । श्रीकृष्णं तद्वदेदेदं प्रमाणं ज्ञाननिधयादिनि ॥ • ॥

Colophon. चतु सूत्री समाप्ता ॥ • ॥

विवरणम्—पुस्तकं त्रिंशत् सत्याख्यानप्रसिद्धसूत्रचतुष्टयं वर्णितं ।

No. 117. वेदान्तशिखामणिः । Vedāntaśikhāmaṇiḥ. Substance, country-made colourless paper, 16 × 5 inches. Folia, 92. Lines, 6-12 in a page. Character, Nāgara. Date, Samvat 1856. Appearance, old, and slightly worm-eaten throughout. Prose. Generally correct. Complete.

A commentary on the well known work Vedānta Paribhāṣā, entitled Vedānta Śikhāmaṇi*, by Rāmakṛishṇa Adhvāri, son of Dharmarāja Adhvāri, the author of the text, which consists of eight chapters or parichhedas. The first chapter treats of Perception (प्रत्यक्ष), the second, of Induction (अनुमान), the third, of Comparison (उपमान), the fourth, of Revealed words (श्रुतम्), the fifth,

* It is otherwise entitled Vedānta Chūdāmaṇi in another codex.

of Deduction (वर्णावति), the sixth, of Ignorance (अनुपलब्धि), the seventh, of worldly things (विषय), and the eighth of the Supremo Being (परब्रह्म).

Beginning. श्रीमद्योगेश्वर उवाच । श्रीरामाय नमः । नैदाघभातुकिरक्षेणिव शरिपूरः सख्यौ
विभाति वदधीधरभातः प्रपञ्चः सात्वा कथोच न निभीषति यत्प्रपञ्चोभात् तत्
नम्र नौमि सुखमव्ययमासह्यै । आ सेतीरा सुमीरीरपि भुवि विदितान् धर्म-
राजाभरीरान् वदेहं तर्कचूडामधिमणिनननचोरपीछातपादान् धत्काह-
ण्यान्मयामुदधिततमधिकां दुयुक्तं मृगयौकैरव्याप्तं (?) शास्त्रज्ञातं जगति सुख-
कृता रामकृष्णपञ्चयेन २ वेदांतपरिभाषायां खीर्षं सातविनिर्निर्ता व्याकरीमि
कृतिं सर्वमुत्तर्य (?) प्रकाशिकां १ ।

End. यथा यत्तितावात्कारान् कथितैकादशप्रवृत्तिविनाशः यथा सर्वज्ञानप्रागभा-
वप्रतिपक्षोपयोगेन ज्ञानेन कथयिष्ये प्रामभाषस्य निवृत्तिरेवमन्यत् प्रपञ्चीय-
लभातुरोद्येन यस्य ब्रह्मज्ञानं तदीयानर्थहेत्वावरणप्रतीरेव नाशः नान्यदीय-
संसारहेत्वावरणप्रतीनामिति ध्येयसीयवद्यत इत्याह तत्कादिति परिच्छेद-
प्रतिपादनार्थं निगमयति तदेवमिति प्रमादलिखितं व्यक्तं प्रमादात् स्वस्य
दीयतः । सत् धर्मस्यं गुणैः सन्निः चना हि विदुषां धनम् सुवर्णं चित्ता-
कारा कृतिरेषा मया हता विदुषामस्तु वेदांतशिक्षामधिरत्नं क्रिया ज्ञानेन
संप्रवर्तनं वेदानायां यत्किना गुदकाहण्यज्ज्ञेन तारकं ब्रह्म गृह्यतु पन्डेऽहं
पन्दीयानां वन्द्या वाचामधोवरीम् कामिताशेषकल्याणकलनाकल्पवल्लीम् ।

Colophon. इति श्रीमद्वर्मराजाभरीन्द्राकाशरामकृष्णपरिविरचिते वेदान्तशिक्षामध्या-
यष्टमः परिच्छेदः सम्बन्ध १८५६ एभमस्तु श्रीरामाय नमः ॥ श्रीरामाय नमः ॥
श्रीरामाय नमः ॥ क ॥

विवरणम्—श्रीमद्वर्मराजाभरीन्द्रपुर्यौरामकृष्णपरिविरचितो वेदान्तशिक्षामध्यायनामको वेदान्त-
परिभाषाटीकाद्वितीयं निबन्धः ।

No. 118. वेदान्तशिक्षामणिः । Vedāntaśikṣāmaṇiḥ Substance, country-made white paper, 13×3½ inches. Folia, 95. Lines, 7-9 in a page. Character, Nāgarī. Date, Samvat 1924. Appearance, fresh. Prose. Generally correct. Incomplete.

Another copy of the same work but without the first chapter.

विवरणम्—पूर्वम् ।

No. 119. वेदान्तपरिभाषा । Vedānta Paribhāṣā. Substance, country-made yellow paper, 12 x 4 inches. Folia, 10. Lines, 7-12 in a page. Character, Nāgara. Date, 1 Appearance, nearly fresh. Generally correct. Incomplete.

A well-known work on the Vedānta Philosophy, entitled Vedānta-Paribhāṣā, complete in eight chapters, by Dharmarājādhvani, as noticed in No. 117.

Beginning. श्री नमः परमात्मने ॥ यद्विद्याविद्यासेन भूतभीतिकष्टयः । तं नौमि परमात्मानं सविदानन्दविग्रहं ॥ यदन्तेवासिपञ्चाख्यैर्निरुक्ता भेदधारणाः । तं नौमि नरसिंहाख्यं यतीन्द्रं परमं गुरुं ॥ ब्रह्मशीघ्रं सदानां वेदानाद्यौबलवन्तौ धर्मराजाध्वरीन्द्रौ च परिभाषा वितन्वते ॥ इह खलु धर्मायकाममोक्षेषु अतुर्विधपुरुषार्थेषु मोक्ष एव परमपुरुषार्थः । न स पुनरावर्तत इति युक्त्या तथैव नित्यत्वावगमनात् । इतरेषां तदासां मन्दोक्तम् । तद्वदेषु कर्म्मजितौ लोकाः चीयन्ते एवममुष पुण्यजितौ लोकाः चीयन्ते इति युक्त्या च नित्यत्वावगमनात् ॥ स च ब्रह्मज्ञानादिति ब्रह्मतत्त्वज्ञानं तद्वत्परमं च समपद्यं निदध्यते ॥

End. (नास्ति)

Colophon. (नास्ति)

विरचयन्—श्रीधर्मराजाध्वरीन्द्रविरचितवेदान्तपरिभाषाभिधीयते मन्त्रः सुमहिम्न एव ।

No. 120. वेदान्तपरिभाषा । Vedānta Paribhāṣā. Substance, country-made yellow paper, 18 x 4 inches. Folia, 32. Lines, 3-6 in a page. Character, Bengali. Date, 1 Appearance, old. Generally correct. Complete

Another copy of the same work.

End. तथा च यस्य ब्रह्मज्ञानं तस्य ब्रह्मसंस्कारवर्णमज्ञिविशिष्टाविद्याविनाशः । न त्वस्य प्रतिब्रह्मसंस्कारवर्णमज्ञिविशिष्टनाश इत्यभ्युपगमात् नैकमुक्तौ सर्वमुक्तिः । अतएव यावदधिकारमवस्थितिवाचिकारिकायामित्यभिप्रेक्ष्य करणे आधिकारिकपुरुषाचामुक्तव्रतलक्षणानामिन्द्रादीनां देहधारणानुपपत्तिमाशङ्क्याधिकारापादकप्राक्त्वकर्म्मसमप्राप्तमन्त्रं विदेहकेवत्यमिति विश्रान्तः । तदुक्तमाचार्यवाचस्पतिमित्रैः । अथासनादिसंविद्धिगोचिदे-